Єдина Країна
Единая Страна

Крила України

Друкований орган Міністерства оборони України

№9 (828)

29 лютого – 4 березня 2016 року

e-mail:krula_ukr@i.ua

Передплатний індекс – 22242

На варті неба України!

Захід і схід “солдата Джейн”

5 стор.

Лицарки плащів-невидимок та електронних кинджалів

6-7 стор.

У “лабутенах” і з орденом “За мужність”, або як слабка стать на війні стає сильною

9 стор.

250 “кожедубівців” поповнили лави Збройних Сил України

8 стор.

Міністр оборони України Степан Полторак нагородив солдата Миколу Гончара за затримання особливо небезпечного злочинця

2 березня генерал армії України Степан Полторак особисто вручив солдату військової служби за контрактом Миколі Гончару відзнаку Міністерства оборони України – «Знак пошани». Міністр нагородив військовослужбовця за те, що декілька днів тому Микола Гончар затримав особливо небезпечного злочинця у селі Борщовичі, що у Перемишлянському районі на Львівщині.

Нагадаємо, що Микола Гончар та його друг біля місцевої крамниці побачили, що з найближчого будинку вискочив юнак зі скривавленим обличчям, який кликав на допомогу. Під час надання допомоги пораненому хлопці помітили нападника, який намагався втекти з місця події. Микола із товаришем пустились навздогін, адже поранений крикнув, що утікач намагався його убити. Микола Гончар переслідував злочинця вісім кілометрів і зрештою збив злочинця з ніг та скрутив, застосувавши прийоми рукопашного бою. Після цього боєць викликав поліцію і передав зловмисника до рук правоохоронців. Згодом з’ясувалось, що затриманий – уродженець міста Львова, який перебуває у розшуку за скоєння убивств.

Гаряча лінія “Крила України” (0432) 59-60-48 65-22-048

Військова освіта змінюватиметься з урахуванням досвіду АТО

На базі Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба проведено науково-практичну конференцію, під час якої було розглянуто напрямки та заходи щодо реформування системи військової освіти, а також підготовку кадрів для Збройних Сил України з урахуванням досвіду антитерористичної операції.

Понад 400 військовослужбовців та цивільних працівників Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, керівників навчальних та науково-дослідних установ оборонного відомства, а також військових педагогів зі всієї держави зустрів видовий виш.

Варто зазначити, що цей захід став логічним продовженням попередньої зустрічі керівництва оборонного відомства з начальниками провідних кафедр Національного університету оборони України імені Івана Черняховського та видових ВВНЗ. Тоді також поглиблено вивчали шляхи оптимізації системи підготовки військових фахівців та удосконалення навчальних програм у армійських вишах.

Відкрив наукове зібрання перший заступник Міністра оборони України Іван Руснак.

– За останні два роки ми провели низку науково-практичних конференцій, круглих столів, робочих нарад, під час яких обговорювалися питання з підготовки військових фахівців різних рівнів, пропонувалися конкретні шляхи та завдання для покращення стану справ з цього питання, – зазначив Іван Руснак. – Ми внесли зміни у програми навчальних дисциплін, значно збільшили час на практичну підготовку слухачів та курсантів. Але зрештою оцінку якості підготовки випускників вищих військових навчальних закладів дають війська – за результатами практичного виконання завдань за посадами.

Також Іван Руснак поінформував широке зібрання про пріоритетні завдання оборонного відомства у 2016 році та те, що вже зроблено з питань реформування.

– Головною метою діяльності оборонного відомства у 2016 році є проведення воєнної реформи з метою набуття Міністерством оборони, Генеральним штабом та Збройними Силами України спроможностей ефективно реагувати на загрози національній безпеці у воєнній сфері, захищати суверенітет, територіальну цілісність та недоторканність України, – зазначив Іван Руснак.

Під час пленарного засідання свою думку щодо майбутніх змін у системі підготовки військових кадрів висловив начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал армії України Віктор Муженко.

– Досвід АТО повинен широко вивчатися курсантами та слухачами вишів. Ця робота має бути системною, а не епізодичною. Кращі напрацювання передових країн світу у галузі оборони також відображатимуться у навчальних програмах, – зауважив він.

Учасники заходу заслухали й представників командувань видів Збройних Сил України, які відповідають за бойову підготовку. З ретельними аналізами рівня технічної оснащеності і змін у програмах далі виступили керівники провідних навчальних установ оборонного відомства.

На завершення пленарного засідання до учасників конференції приєднався генерал армії України Степан Полторак.

– Нам необхідно розвивати та вдосконалювати матеріально-технічну базу військових закладів, забезпечити освітній процес новими зразками озброєння та військової техніки, навчально-тренувальними комплексами, сучасною навчально-методичною літературою, підготовленою з урахуванням досвіду АТО. Без цього неможливо якісно підготувати майбутнього командира, спроможного якісно виконувати завдання за призначенням, – зазначив керівник оборонного відомства.

Він підкреслив, що реформування системи військової освіти передбачає запровадження нового покоління стандартів у цій галузі за ступенями вищої освіти бакалавра та магістра за всіма рівнями військової освіти та новим переліком спеціальностей, використання методології навчання військовій справі, яка практикується в арміях країн НАТО.

– Вимагаю переглянути погляди на систему підготовки курсантів відомчих вишів. Час вимагає від нас збільшити практичну складову підготовки за всіма військовими спеціальностями. Всі теоретичні напрацювання мають бути завершені та застосовані під час навчального процесу. Необхідно долучати курсантів до командно-штабних навчань, де вони на практиці застосують свої знання. Все навчання має будуватися на основі досвіду, набутого під час АТО, – підкреслив Міністр оборони України генерал армії Степан Полторак.

Також керівник оборонного відомства коротко підбив підсумки минулого року та поінформував учасників конференції про основні напрями діяльності Міноборони щодо здійснення реформ.

– В умовах бойових дій на сході держави та окупації Автономної Республіки Крим

На кордоні між світами

Донеччина. Невеличке село поблизу Гранітного. До так званих ДНРівців звідси рукою подати. Позиції ворога – всього за кілометр. Тож повністю безпечних територій в селі немає. Тепер тут можливе все і у будь-який час. Розтрощені дахи, вибиті вікна, знайдені нерозірвані боєприпаси та інші сюрпризи від сепаратистів… Усе нагадує про війну, яка й не думає закінчуватись. Коли вдається вчасно сховатись, місцеві жителі розуміють: вони зірвали черговий джекпот. Виграли ще день чи ще сто років життя. Тут мало що залежить від твоїх фізичних можливостей, підготовки, уважності… Це просто лотерея.

Усіма забуті

До мін та "Града" тут усі готові. Усі звикли. Всі знають, як діяти. Усі – це кілька десятків людей, які зараз тут проживають. Село не раз обстрілювали. Та, попри це, життя продовжується. Не так давно одна з жінок народила малечу. Звісно, без допомоги медиків. Швидка допомога – тут розкіш. Кілька діток шкільного віку їздять на навчання до сусідньої Старогнатівки. У відповідь на абстрактне запитання, які новини, селяни лише плечима знизують. Ну які можуть бути новини? Начебто, добре все, хоча б тому, що залишились живими.

– Майже два роки взагалі ніхто не знав, що ми тут знаходимось, – ділиться місцева жінка. – Все самі робили, світла не було тижнями, хлопці самостійно лагодили. Ми дякуємо Богу, що залишились на українській території. У нас, бачите, Гранітне – поряд, там активно стріляють, ДНР – зовсім близько. Першими нас люди з ОБСЄ помітили. Зовсім випадково на нас натрапили, побачили з поля худобу, думали, що тут ферма. Вони добряче загрузли в полі, але все ж приїхали. Першим ділом запитали: "А ви з якого боку?" Тут же рукою подати – і вже окупована територія. Це було кілька місяців тому. Майже в той самий час і ваші хлопці з цивільно-військового співробітництва нас знайшли. Вони і розміновують, і гуманітарну допомогу привозять. Допомагають ділом, а не словами. Ми нарешті відчули, що не один на один з бідою.

"Вже за лісом – не наша територія. Ми туди боїмось носа сунути"

Кожен місцевий двір якоюсь мірою постраждав від війни. Селяни діляться – і там снаряд впав, і там, і там… Тут ніхто не знає, на що за мить перетвориться наразі неушкоджений війною шматок землі. "О, вороночка", – один із офіцерів знайшов чергову знахідку.

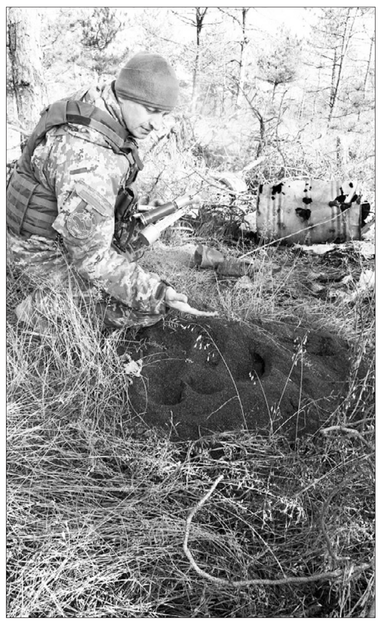

– В городи постійно залітає, у вікна, сараї… Вікна всі вибиті, холодильник всередині пробитий, одного разу прямо в квартиру залетіло. Спочатку було дуже страшно, а зараз звикаємо потроху. Дивимось уважно по телевізору, що не можна чіпати руками. Дітей самих нікуди не пускаємо. Та й по лісу ми практично не ходимо. Було б куди виїхати, можливо, і покинули б домівки. Але ж куди? Бабуся одна виїхала, дочка в Бердянське її забрала. Так от, вона вже повертається. Страшно, але є свій дім. Добре, що коли ваші хлопці приїжджають, то одразу до діла беруться, бо "надзвичайники" не надто поспішали допомагати з розмінуванням. То казали сфотографувати те, що ми знайшли, то порахувати кількість…

А який хоч сьогодні день?

Тим часом старший команди саперів, які приїхали разом з офіцерами Групи цивільно-військового співробітництва ОТУ "Маріуполь", із позивним "Депутат" розповідає про нещодавно знешкоджені знахідки.

– Смерч…уламковий елемент, виявили місцеві жителі. Обго-

пріоритетна увага приділяється питанням національної безпеки та оборони України. Указами Президента у минулому році затверджено Стратегію національної безпеки та Воєнну доктрину України. Цього року передбачено впровадження нових редакцій Концепції розвитку сектору безпеки України та Стратегічного оборонного огляду. На порядку денному після затвердження Стратегічного оборонного бюлетеня – розгляд в Уряді Державної програми розвитку Збройних Сил України та Державної цільової програми розвитку ОВТ на період до 2020 року, – повідомив генерал армії Степан Полторак.

Міністр оборони також повідомив про запровадження удосконаленої системи підготовки у вищих військових навчальних закладах.

– Ми запровадили нову систему підготовки у ВВНЗ. Сьогодні 70 % занять з курсантами та слухачами – це практичні заняття, – зазначив Міністр. – Ми змінили порядок призначення на посади викладачів – зараз пріоритет надається учасникам АТО. Також плануємо цього року збільшити фінансування, необхідне для закупівлі тренажерів. Тобто, ми робимо все можливе, аби забезпечити Збройні Сили України висококваліфікованими фахівцями.

Продовженням конференції стала робота у п'ятьох профільних секціях, де присутні обговорили актуальні питання щодо підготовки фахівців за окремими напрямками для різних видів ЗС України, ефективність впровадження сучасних методик та обмінялися передовим досвідом у галузі військової освіти і науки.

Підбиваючи підсумки конференції, Міністр оборони України поставив завдання керівникам військових вишів вдосконалити підходи до підготовки військових фахівців та звернув увагу на необхідність відпрацювання програм, які відповідатимуть натовським стандартам. Міністр підкреслив, що усе навчання має бути практичним і проводитися, у тому числі, в зоні АТО.

З-поміж інших важливих завдань генерал армії України Степан Полторак наголосив на необхідності підвищення рівня знання іноземної мови військовослужбовцями ЗС України, завершення розробки стандартів вищої освіти, вдосконалення законодавчої бази, обґрунтування потреб замовлення на підготовку військових фахівців, розширення переліку спеціальностей, аби повністю забезпечити потреби Збройних Сил України.

На завершення конференції Міністр оборони України заохотив відомчими відзнаками низку офіцерів та науково-педагогічних працівників ВВНЗ.

Дмитро Горбунов. м.Харків.
Фото автора та Дмитра Чалого.

Президент відзначив державними нагородами 76 військовослужбовців

Президент Петро Порошенко підписав Указ "Про відзначення державними нагородами України", яким за особисту мужність, вірність військовій присязі та професіоналізм при виконанні бойових завдань нагороджено учасників антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях.

Загалом Глава держави відзначив 76 військовослужбовців орденами Богдана Хмельницького ІІ та ІІІ ступенів, "За мужність" ІІІ ступеня. З них 28 осіб – посмертно.

Серед представлених до нагородження 48 військовослужбовців 81-ї окремої аеромобільної бригади, які виявили мужність і незламність духу під час оборони Донецького аеропорту в листопаді-грудні 2014 року та січні 2015 року.

Україна інтегрується в єдиний енергетичний ринок ЄС

Президент України Петро Порошенко зустрівся з Віце-президентом Європейської Комісії з питань Енергетичного союзу Марошем Шефчовичем.

Глава держави привітав Віце-президента ЄК з річницею започаткування Енергетичного союзу і зазначив, що Україна має стати невід'ємною частиною цього об'єднання.

Петро Порошенко наголосив, що Україна віддана впровадженню реформ, у тому числі й в енергетичному секторі. "Ми пройшли зиму без російського газу. Завдяки надійності нашого транзиту ми не дозволили шантажувати нас, і у той же час продемонстрували ефективну взаємодію з Європейською Комісією", – наголосив Глава держави.

Президент ще раз наголосив на своїй позиції щодо проекту газопроводу "Північний потік–2". "Це – суто політичний проект. "Північний потік–2" має бути заблокований. Ми розраховуємо на підтримку Європейської Комісії, адже це – засіб покарання України за європейські прагнення", – заявив Петро Порошенко.

Президент також закликав Європейську Комісію сприяти організації ближчим часом міжнародної конференції на підтримку модернізації газотранспортної системи України.

Глава держави висловив сподівання, що Верховна Рада найближчим часом розгляне закон про ринок електричної енергії у редакції, яка була узгоджена з Енергетичним співтовариством.

Президент також наголосив на важливості для України прийняття рішення про запровадження безвізового режиму з боку ЄС для українських громадян.

У свою чергу, Віце-президент ЄК високо оцінив прогрес в Україні роботу на шляху впровадження європейських реформ та наголосив на важливості продовження їх втілення в життя.

Марош Шефчович наголосив на тісній взаємодії між Європейським Союзом та Україною в питаннях спільної енергетичної політики та відзначив значні успіхи України на шляху газової незалежності.

Сторони обговорили подальші кроки задля збільшення енергетичної незалежності та покращення енергоефективності української економіки, впровадження змін в законодавстві щодо НАК "Нафтогазу" та створення умов для залучення іноземних інвесторів в енергетичну галузь України.

Глава держави запросив вище керівництво Європейської Комісії взяти участь у заходах із вшанування 30-х роковин Чорнобильської трагедії у квітні цього року.

родили за допомогою підручних засобів, аби ніхто не взяв в руки. Бойовий елемент ніс небезпеку, міг призвести до летальних випадків. Був знешкоджений накладним зарядом з допомогою камуфлета з автомобільних шин. Також інші бойові елементи з цілою головною частиною підривником були виявлені в районі городів та біля ріки, від системи "Ураган". Всі вони були знешкоджені на місці. Тим самим ми забезпечили безпеку місцевого населення.

Місцеві уважно слухають сапера. "Де палки ставимо. Де якісь стрічки зав'язуємо…", – пояснює хлопець те, як вони позначають знахідки. Та, здається, ніхто вже й не задумується над серйозністю сказаних сапером слів. Та й постріль найбільше за всіх боїться пес, він одразу намагається десь дременути… "Ваш будинок постраждав?", – питаю іншого чоловіка.

– Вся веранда в решето… Коли в будинок потрапило, ми були вдома. Та і де ж тепер бути? Роботи немає, хіба що біля дому. У нас в будинок залетіло, якраз в ту кімнату, де мала спала. Три дірки на стіні. Зранку, о п'ятій годині. На щастя, з дитиною все добре. Сьогодні в селі спокійно, наче нічого й не було. А кілька днів тому було дуже "весело". У нас тоді ще й світла не було. А який хоч сьогодні день? Бо ми навіть не знаємо.

"Світло захочете, одразу на стовп полізете"

Розмову перериває командир: "Так, не стійте на відкритій місцевості".

– Ми ж світло самостійно лагодили, – продовжує чоловік. Хто це у нас такий ризиковий? Як хто? Ми. Залізли, скрутили. Вишки ж немає. Один чоловік сидить зверху, натягнув на чашечку, взяв шматок проволоки. Решта з землі його натягують, він там примотує. Світло захочете, і на стовп залізете, і ще не таке зробите. Ми взагалі одними з перших почали страждати від війни. Тоді ще вони взагалі хто знає, де були. Ніхто не знав, що робити, що відбувається, куди ховатись.

"Кажу ж, навіть електрика – за щастя"

Місцевий хлопець розповідає, що наявність світла в селі – вже щастя. Запитую про інші блага цивілізації…

– Який газ? Яка вода? Я ж вам сказав, що світло – за щастя. А ви ще до нас приїдете? Не можете в когось запитати, як нам інтернет зробити? Бо ж взагалі сидимо відрізані від цивілізації. Що треба, щоб удома під'єднати? До речі, бачили? Сепари відео про наше село в інтернет скинули. Подивіться.

Один із офіцерів після запитання про інтернет дістає смартфон і починає пояснювати, як з його допомогою можна підключитись до мережі.

– Ага, нам таких телефонів не бачити знаєте ще скільки років. Добре хоч телебачення є, кілька телеканалів. Новини, до речі, постійно дивимось. Що ж іще робити? Все чекаємо, що покажуть, як у нас стріляють. Магазинів немає… Які ж магазини? Кажу, що світло – розкіш. Та ми живемо дружно. Когось одного відряджаємо у цивілізацію, робимо оптове замовлення.

"Карета" для трьох

Село Старогнатівка, куди місцеві дітлахи їздять до школи, теж постраждало. Кілька разів його накрили "Градами", та навчання ніхто не відміняв. Зустрічаємо дітлахів. Батькам завжди доводиться їх зустрічати, адже йдуть вони через ліс з "сюрпризами", та й вовки в цих краях – не рідкість. Сьогодні "карету" тільки для трьох. У місцевого хлопчика день народження, раз на чотири роки. Тож він і ще двоє друзів попросили влаштувати вихідний день. Чекаємо довго, шкільний транспорт пунктуальністю не вирізняється. Нарешті школярі виходять. Найстарша – восьмикласниця. Дівчина радо іде на контакт, жваво розповідає про школу, уроки, кавалерів … і війну.

– Щоб встигнути до школи, потрібно прокидатись о шостій годині. Треба ще ж до автобуса добратись, та й він їде півгодини. Вставати страшенно не хочеться. Але ж вчитись потрібно, щоб потім професію якусь опанувати.

Дівчинка ділиться, як війна навчила її швидко реагувати на обстріли.

– У минулу п'ятницю, коли наші розміновували, тільки почули "бах", як ми вже з подружкою були на підлозі. Звичка вже така. Одного дня почали стріляти, а я на вулиці була. Бабуся каже, біжу додому і не можу двері відкрити. А я вже під дверима лежу. Попадало в будинок, і в сарай. Було дуже страшно. Ледве встигли врятуватись. Ховаємось здебільшого під ліжком. Не раз бувало, що скло аж на спину сипалось. Одного разу удар був таким сильним, що в будинку жодного вікна не залишилось.

P.S.: На прощання селяни пригощають офіцерів групи цивільно-військового співробітництва та саперів кавою, дякують і вірять, що ті ще не раз навідуються у цей куточок. Вони нарешті відчувають себе комусь потрібними, їм є кого попросити про допомогу, на кого покластись, є кому подякувати…

Анастасія Олехнович.
"Крила України".
Фото автора і Миколи Поплавського.

Війна війною, а обід – за розкладом

Харчування в польових умовах – завдання не з легких. Не завжди є час і умови для приготування поживної та смачної їжі, особливо в умовах блокпоста. Зазвичай раціон бійців складається з сухпайків та десятка простих страв. Тим більше цінують військові "смачненьке та домашнє", що доставляють на передову волонтери. Користуються популярністю солодощі, випічка, домашнє сало та консервація, а з основних гарячих страв відкриттям цієї війни стали сушені супи та борщі.

Українські жінки, які славляться своєю турботливістю та кулінарною вправністю, почувши прохання бійців про "борщ на передку", масово стали до виготовлення таких овочевих сумішей. Майже півтора роки невтомно працюють жіночі кухарські сотні в містах і селах з єдиною метою – щоб наші хлопці були ситі.

Дорога на схід йде через невеличке місто-аеропорт Бориспіль, і саме тут завантажуються коробками із смаколиками волонтерські екіпажі, що прямують до підшефних підрозділів на передову.

Бориспільські сушені борщі на окремих ділянках фронту вже стали легендою. Іноді до волонтерської машини військові підходять з конкретним проханням – супові набори "від Олюні", впізнаючи серед тонн вантажу знайомі яскраві наліпки. І шлють їй вітання та щиру подяку…

– Я приєдналась до жіночого осередку, що заготовляє борщі, десь рік тому, – розповідає свою історію волонтерка Ольга Салій. – Просто побачила в місцевій газеті об'яву, в якій бориспільчанок закликали до співпраці. В мене була спеціальна сушарка, тому я одразу стала до справи. До того ж, у мене приватний будинок, і мій погріб стали використовувати як склад для овочів. Процеси тут нескладні, але дуже довгі за часом: всі овочі треба вимити, почистити та натерти, потім вже відправити в сушарку на кілька годин. Від металевої тертки пальці та долоні були постійно подряпані, тому спробували обробляти овочі на електричному кухонному комбайні, але це виявилося дуже неекономно. Згодом я відокремилась від гурту і стала до роботи сама. Адже так набагато легше – сама вираховую норму, сама її виробляю та фасую. Бо були моменти, коли втрачалась координація між дівчатами і всі масово натирали й засушували моркву, а капусту ніхто не зробив, або навпаки.

Постійно треба реагувати на ринкові ціни та врожайність. Цього року, наприклад, не дуже поталанило з капустою. Тому Ольга майже не робить борщів – все більше різноманітні супчики. Грошей їй надсилають зовсім небагато, тож молода жінка намагається витрачати їх на спеції, томатну пасту, вермішель та пакування, а основні складники просить у фермерів та пересічних громадян. Іноді хтось подарує мішок овочів, а колись привозили й вантажівками з різних регіонів.

– Фінансову допомогу надають знайомі та друзі, трохи допомагають волонтери, які потім доставляють "сушку" до своїх підрозділів, так би мовити, передзамовлення роблять. Адже періодично необхідно переглянути норму пакування, бо змінився посуд. Тобто, в хлопців були каструлі на 5 літрів, а стали використовувати на 7, ось і треба збільшити пакунок. Взагалі-то для приготування сушеного борщу необхідно зварити картоплю та додати тушонку, а потім висипати сушену суміш і спеції – швидко та смачно по-домашньому, – ділиться рецептом Оля.

За останні місяці вона намагається раціоналізувати процес. Сушену цибулю їй надає невеличке підприємство з Західної України, та й у себе на Київщині вона знайшла людей, котрі промисловим способом висушують моркву за дуже адекватними і "патріотичними" розцінками.

– Одного дня я зрозуміла, що від шуму сушарки скоро збожеволію... Уявіть собі, вона має працювати по десять годин на добу, потім – перепочинок годинки дві, та знов десять годин працює. І в сарай не винесеш, адже вона потребує теплого приміщення. І гуде, як потужний вентилятор. Та й рахунки за електроенергію болюче б'ють по кишені, бо за місяць могло накрутити на 500-600 кіловатів більше за норму. А за теперішніх тарифів це взагалі для мене непідйомні кошти, – сумно зітхає волонтерка. – В кращі часи я працювала юристом у банку, тепер маю лише невеличку практику, більшу частку заробітку також пускаю на виготовлення сушених сумішей для наших хлопців. Місцева влада жодного разу не запропонувала допомогу, хоча провладний волонтерський осередок часто замовляє пакунки супів для відправки на передову. Хотілося б якогось руху у відповідь, щоб справа не зупинилась. За браком коштів та загальною втомою руки опускаються, але обов'язково в такі моменти з'являється добра людина, яка "підкине"овочів або великий пакунок вермішелі чи допоможе грошима, і робота відновлюється. Окрім цього робимо і сало з часником, і квашену капусту, і консервацію збираємо від людей.

За місяць Ольга виготовляє більше 500 наборів супів та борщів, собівартість одного пакунку складає від 7 до 18 грн. Але ж це – на п'ятилітрову каструлю! Із спонсорським коштом зараз складно – люди почали забувати про те, що війна триває. І якщо хтось має бажання допомогти, то спрямовує ресурси на оснащення чи техніку, а харчування стоїть на другому місці. Ольга ж вирішила для себе, що спорядження військові або отримають або куплять на Великій землі раз і на весь термін ротації. А їсти хочеться кожного дня, і в крамницю в чистому полі не збігаєш.

– Тому буду цим займатися, поки триватиуть бойові дії. Хоча я не завжди зустрічаю розуміння з боку рідних. І їм, звісно, є на що нарікати – рахунки за спожиту енергію, поламані тертки й ножі, комбайн, що вийшов із ладу, вся хата заставлена коробками з розфасованими супами та заготовками… І весь мій вільний час приділяється аж ніяк не родичам, а тим, хто на фронті, – вони такі ж близькі мені, хоч я їх ніколи не бачила…

Кажуть, що за добрі справи подяки чекати не треба, але все ж таки Ользі дуже приємно, коли телефонують і дякують за її роботу. Це надихає працювати далі. Хоча були ситуації, коли вона віддавала цілі коробки супів, і волонтери навіть не звітували, чи доїхали вони до пункту призначення. Тому зараз вона більш перебірлива у контактах і не всім довіряє. Коли відмовляє комусь – виникають образи, але в неї позиція чітка – за народні кошти має бути звіт.

А волонтерські екіпажі все їдуть і їдуть на схід, і обов'язково дорогою заїжджають по "борщ від Олюні" в Бориспіль. Не оминають гостинного будиночку й численні журналісти, які прямують у відрядження до зони АТО. Вони давно стали там "своїми", тому не можуть приїхати до бійців з порожніми руками і замовляють пакунки з супами. Її смаколики чекають в 72-й, 30-й, 44-й бригадах, шанують Олю в 11-му та 25-му батальйонах. Мужні самовіддані чоловіки схиляють голови перед такими жінками, які кожного дня без пафосу та самореклами роблять свою справу з любов'ю та від щирої душі.

Допомогти Ользі Салій та побачити її фотозвіти можна, пройшовши за посиланням у Фейсбуці:
https://www.facebook.com/osaliy

Марина Добровольська.
"Крила України".

Полтавці поповнюють лави захисників Вітчизни

У Полтавському облвійськкоматі відбувся урочистий захід, присвячений відправці до навчальних центрів Збройних Сил України чергового контингенту громадян, що виявили бажання проходити військову службу за контрактом.

Перша група кількістю 60 осіб вже відбула до осередків навчання на минулому тижні. Серед 95-ти претендентів більше 60 відсотків вже мають досвід армійської служби, а близько двадцяти – участі у бойових діях у зоні АТО.

– Свідомий вибір кожного з майбутніх контрактників та їхня позитивна налаштованість на сумлінне виконання службових обов'язків є реальним покажчиком зростання авторитету Збройних Сил та іміджу військової служби, – зазначив заступник обласного військового комісара по роботі з особовим складом підполковник Едуард Бородай. – Про це свідчить і значно збільшена, у порівнянні з минулими роками, кількість бажаючих укласти військовий контракт, і постійно зростаючий інтерес суспільства загалом до процесів життєдіяльності Збройних Сил України. Нинішня кадеція майбутніх контрактників отримає необхідну фахову підготовку у шести навчальних центрах Збройних Сил України протягом від одного до двох місяців. По тому вони будуть розподілені в частини та підрозділи, де пройдуть бойове злагодження. Ті, хто не служив раніше, складуть військову присягу та приступлять до виконання посадових обов'язків. До речі, кожен кандидат усвідомлює і позитивно налаштований на те, що при необхідності буде направлений на передову. Щодо пріоритетів фахової затребуваності, то найбільший рейтинг сьогодні мають такі спеціальності, як танкісти, артилеристи, десантники, водії, спецпризначенці, зв'язківці. Сподіваємось, що полтавці не осоромлять славетні бойові традиції своїх земляків і минулих поколінь, і тих, хто сьогодні боронить незалежність України.

– Протягом року я брав безпосередню участь у бойових діях у зоні АТО у складі добровольчого батальйону "Дніпро-1", – відзначив демобілізований боєць підрозділу Володимир Шевченко, – і бажання продовжити військову службу за контрактом прийшло до мене не само по собі. Я на власні очі побачив і особисто відчув те горе та відчай, які принесли так звані російські "визволителі". Щоб перемогти ворога, одного високого морально-психологічного духу та патріотизму замало. Протистояти путінській агресії повинна професійна та добре оснащена армія, яка потребує відповідальних, сумлінних та навчених спеціалістів. Тому я і мої товариші сьогодні знаходимось тут, щоб у недалекому майбутньому стати часткою оновленої української армії.

Щирі побажання воїнам-захисникам пролунали від представників органів обласної влади, духовенства та громадських організацій. Завершились урочистості концертною програмою мистецького творчого центру "Арсенал" та переглядом тематичних відео про історію та життєдіяльність Збройних Сил України.

Володимир Лазарєв.
"Крила України".
Фото автора.

Захід і схід "солдата Джейн"

Ось уже три місяці в зоні проведення антитерористичної операції виконує свої службові обов'язки механік-радіотелеграфіст радіостанції вузла зв'язку зенітного ракетного дивізіону з'єднання зенітних ракетних військ Повітряних Сил Збройних Сил України, що дислокується на Галичині, старший солдат військової служби за контрактом Лариса Бандура. Для неї ця війна, як і для шести тисяч інших українських військовослужбовців, які майже два роки тому вийшли на материк з окупованого Криму, має особливе значення. Адже війна на Донбасі для кожного українського кримчанина – перший етап на шляху до визволення анексованого Росією півострова. Боронячи українську землю на своєму місці, у силу своїх можливостей, ця жінка робить все від неї залежне, аби наблизити довгоочікуваний мир і возз'єднання українських земель.
Лариса Михайлівна проходить військову службу у Збройних Силах України ось уже 16 років поспіль. Вона не є представницею військової династії і в армії опинилася, за великим рахунком, через сімейні обставини, але залишилася у війську, як то кажуть, всерйоз і надовго!

Знайомство з армією

Лариса народилася й виросла на Волині – у селі Дубечне Старовижівського району. Тут і середню школу закінчила, звідси і пішла "в люди".

У Львові дівчина закінчила Український державний лісотехнічний університет, отримавши фах інженера лісового господарства. Та, вийшовши заміж за військового, опинилася хоча й у лісі, під Кам'янкою-Бузькою, де дислокувався зенітний ракетний дивізіон, у якому проходив службу чоловік, втім, влаштуватися на роботу за фахом не змогла – не було поблизу вакансій… Тож, зваживши всі "за" і "проти", молода жінка уклала контракт про проходження військової служби й замість легкого сарафану й модних босоніжок одягнула камуфльований однострій і берці.

Після місяця навчання у зенітній ракетній частині, що дислокувалася в Євпаторії, Лариса Бандура повернулася до Кам'янки-Бузької на посаду оператора командного пункту зенітного ракетного комплексу С-200, на якій проходила службу протягом восьми років – з 2000-го по 2008-й.

Кримська глава книги життя

Лариса з дитинства любить море – просто обожнює його. Тож і жити, і служити їй хотілося саме там, на морському узбережжі. У 2008 році командування задовольнило рапорт старшого солдата Лариси Бандури й перевело її для подальшого проходження служби до Євпаторії – до того самого "буковського" полку, де вісім років тому вона проходила первинну військову підготовку.

Разом із п'ятнадцятирічною донькою Ольгою жінка переїхала до Криму й продовжила службу вже там, у тактичній групі "Крим". В одному з підрозділів зенітного ракетного полку старший солдат Лариса Бандура обіймала посаду механіка-радіотелеграфіста радіостанції.

Трохи більше п'яти років продовжувалася для мами й доньки кримська ідилія, доки в останні лютневі дні чотирнадцятого року на півострів без запрошення не завітали путінські зелені чоловічки…

Для євпаторійських вартових неба анексія Криму розпочалася 28 лютого. Наступний день, 1 березня, для полку був святковим – День частини, тож передсвятковий день був скорочений. І ось, незадовго до закінчення робочого дня, десь в обід, черговому частини зателефонував черговий командного пункту – поблизу КП з'явилася якась незрозуміла машина. Командир полку полковник Андрій Матвієнко терміново виїхав на КП. Згодом інша машина з'явилася ще десь біля частини. У машинах знаходилися невідомі люди у ще також невідомих українським військовим російських камуфляжах розцвітки "Флора" та без будь-яких розпізнавальних знаків. Вони пояснили мету свого прибуття, як "захист від радикально налаштованих представників місцевого населення". Представилися вони, як офіцери Чорноморського флоту Росії "майор Коля" та "майор Сергій". Запропонували організувати спільне бойове чергування, та командир 55-го зенітного ракетного полку відповів відмовою. Загалом поблизу частини того дня було помічено близько 40 озброєних людей у формі без знаків розрізнення. Але тоді навіть нікому на думку не спало, що з цим можуть бути пов'язані бодай якісь проблеми – скорочений передсвятковий робочий день добіг кінця, і військовослужбовці, які не були задіяні у черговій службі, розійшлися по домівках. В основному – по орендованих квартирах, як і Лариса Михайлівна. А в понеділок на КПП частини їх зустріли озброєні чужинці…

Згодом в інтерв'ю українським журналістам командир полку розповідав, що вже в суботу, 1 березня, невідомі увірвалися на командний пункт частини та знищили кабелі зв'язку. Казарму з кімнатою зберігання зброї українські військовослужбовці встигли забарикадувати.

Біля воріт частини від того дня почали мітингувати завезені з Росії "активісти" та підбурювані ними представники місцевого населення.

– Армія з народом! Крим та Росія – разом! – скандували вони.

Та далеко не всі кримчани були прихильниками "Русского мира". Про це яскраво свідчить випадок, про який розповіла старший солдат Лариса Бандура. За кілька днів після початку блокади частини вона йшла вулицями міста у формі, і якась жіночка запитала її: "Як там наші, тримаються?", на що Лариса відповіла також питанням: "А "наші" – це хто?". Відповідь вона запам'ятала добре: "Наші – українці!".

Весь час блокади частини українські військовослужбовці несли службу. Додому ходили вже, щоправда, не через КПП, а через діру в паркані – так було спокійніше.

У вівторок, 4 березня, коли "Гоблін" – самопроголошений прем'єр-міністр Криму Сергій Аксьонов, колись відрахований перед самим випуском з Сімферопольського вищого військово-політичного училища, оголосив, що всі військовослужбовці в Криму підкорилися новій владі, до зенітного ракетного полку прибуло вже декілька сотень озброєних російських військових – за різними оцінками, від 200 до 500. Як розповідав у ті дні полковник Матвієнко репортерам, вони вже не приховували приналежність до російської армії – всі були з відповідними шевронами. Командував росіянами полковник Дятлов. Вони вимагали від українського полковника погодитися на спільне бойове чергування, але на той момент командир полку ще

чинив словесний опір – мовляв, як він може на таке погодитися, коли в нього – зенітні ракетні комплекси "Бук-М1", і хтозна, куди можуть росіяни спрямувати його ракети…

На питання журналістів, чи правда, що частина військовослужбовців його полку присягнули на вірність Росії, полковник обурено заявив тоді:

– Ми присягали Радянському Союзу. Коли його не стало, присягнули українському народу. І втретє присягати не збираємось.

Не збиралися! Ага!..

Декілька разів частину штурмували люди в цивільному. Згодом із Владикавказу приїхали російські зенітники, аби заступити на бойове чергування на нашій техніці. Зробити це їм не дали. Тоді не дали…

Забарикадувалися. Числа 10-го зброю здали на склад – аби "запобігти провокаціям". Далі – ще більше. "Відважний"комполку написав листа Аксьонову, в якому, у відповідь на ультиматум з боку самопроголошеної кримської влади, писав, що зброю частина не здасть, та попереджав: "У разі прийняття Вами рішення заволодіти зброєю силовими методами, просимо Вас вжити заходів щодо евакуації мешканців м. Євпаторії та навколишніх сіл у зв'язку з небезпекою можливості вибуху великої кількості вибухонебезпечних речовин, що зберігаються на складах військової частини". Тобто, 11 березня Матвієнко погрожував Аксьонову підірвати склади з озброєнням та боєприпасами! А 21 березня він зібрав особовий склад полку й сказав:

– У вас є 15 хвилин на прийняття рішення. Якщо хочете знати мою думку, то я залишаюся в РФ!

Ось таким "патріотом", який "не присягатиме втретє", виявився командир, а з ним – і більша частина особового складу полку. У частині, 70% особового складу якої були місцевими, рішення зрадити Батьківщині прийняло 85% – з 380 військовослужбовців на Велику землю вийшло близько 60 на чолі з начальником штабу полку підполковником Олексієм Цукановим. Сьогодні полковник Цуканов командує полком, у якому проходить службу старший солдат Бандура.

Звичайно, якби ті, хто, зрадивши Присязі, залишилися на півострові, знали би, чим все закінчиться, і що безкровна анексія Криму переросте у криваву й затяжну війну на Донбасі, можливо, відсоток зрадників був би й меншим, але тоді самі вони себе зрадниками не відчували. В основному залишалися через побут – хтось встиг отримати житло на півострові, хтось тут одружився й мешкав у будинку чи квартирі своєї кримської родини. Не такою виявилася старший солдат Бандура, хоч як вона море не любила! Буквально напередодні анексії півострову, 22 лютого, жінка отримала оглядовий ордер на затишну квартиру в Саках, там почали робити косметичний ремонт, і вже 16 березня їй зателефонували: приїжджайте – приймайте роботу, заселяйтеся! Та, не маючи житла ні тоді, ні зараз, уже два роки по тому, патріотка України зробила свій вибір на користь не власного добробуту, а Вітчизни!

З дивізіону, в якому проходила службу Лариса Михайлівна, вийшло лише троє контрактників на чолі з самим командиром дивізіону. До того часу Лариса відправила доньку Ольгу до тата у Львів, а речі переслала знайомим у Кривий Ріг. Тож їхала майже без нічого. Дивним, незвичним і навіть диким для українських військовослужбовців було, коли у Джанкої їх перевірили російські митники. Та нічого, виїхали з півострова на материк без перешкод. Прибули до столиці, а вже там отримали призначення. Лариса – до Стрия.

Захід і схід "солдата Джейн"

Тож, служити Ларисі Бандурі довелося на заході – в принципі, не так далеко від її малої Батьківщини. Донька продовжувала навчатися у Києві, в Національному лінгвістичному університеті, тільки перевелася на заочне відділення. Вона – студентка випускного, 5-го курсу, вивчає англійську й іспанську філологію. А глава сім'ї, тобто мама, продовжила службу у Стрийському зенітному ракетному полку.

– Прийняли нас на новому місці чудово, – розповідає Лариса. – Думали, приїдуть з Криму російськомовні військові, а тут – я, західнячка! Місцеві нам допомагали влаштуватися, так що переїзд для нас пройшов, за великим рахунком, безболісно. Єдине – погано, що у Збройних Силах України чомусь не виплачують компенсація за піднайом житла контрактникам – начебто, в основному служити за контрактом ідуть місцеві, але ж – це далеко не так! З житлом – найважче, за оренду доводилося віддавати пів зарплати…

На материк Бандури вийшли всією сім'єю у складі трьох осіб – так жартує жінка. Третім був кіт, який жив у частині в Криму – був "радистом", як казали в полку. Семеном Семеновичем його нарекли. Тож, виїжджаючи на материк, Лариса Михайлівна не могла кинути кота там напризволяще, залишити його окупантам. Ось так, така життєва правда: люди зрадили Батьківщині та залишилися на теплому, насидженому місці, а кіт – ні, кіт евакуювався!..

– Щирий бандерівець! – так називає Семена Семеновича Лариса Михайлівна.

Півтора року прослужила старший солдат Бандура у мирному, західному регіоні України, а потім почала бомбардувати командування рапортами про відрядження до зони проведення антитерористичної операції. За півтора місяці жінці це вдалося, і ось 9 грудня 2015 року вона прибула до підрозділу, що знаходиться на бойовому ч-ергуванні на півдні Донеччини. Із заходу – на схід.

– Зараз у нас досить спокійно, – говорить механік-радіотелеграфіст, яка крім цього є у підрозділі й позаштатним санінструктором, і діловодом, і просто господинею у господарстві дивізіону. – Втім, ми завжди напоготові!..

Тут, на Донбасі, жінка вперше у житті купалася на Водохреща, або, як більше кажуть на Західній Україні, на Йордана. Вперше, і одразу – в морі! У морі, яке жінка так любить! До речі, тут вона вперше у житті побачила замерзле море…

У зоні проведення АТО старший солдат Лариса Бандура проходить службу в окремому зенітному ракетному дивізіоні, яким командує підполковник Петро Кушик.

– Лариса Михайлівна – це справжній солдат Джейн, – каже про підлеглу Петро Осипович. – По плечу цьому військовослужбовцю – будь-яке завдання. Яка би не ставилася перед нею задача, вона обов'язково виконується в найкоротший термін і якісно. До того ж – із великим задоволенням з боку виконавця! При цьому людина готова вчитися чогось нового й вчиться.

АТО – не Крим, операція триває, тож детальніше про неї та участь у ній старшого солдата служби за контрактом Ларису Бандуру можна буде розповісти потім, уже після її завершення. А поки що жінка виконує безліч обов'язків, сумлінно служить та потихеньку готується до ротації. Міжнародний жіночий день вона зустрічає, так би мовити, на фронті, а вже після свята – додому. До Олі та Семена Семеновича, на захід. І, дай Боже, щоб все це лихо, що прийшло в Україну, закінчилося, відступило, і вже не прийшлося українцям звідусіль їхати на буремний схід! Хіба що – аби взимку побачити замерзлі азовські води, а влітку – насолоджуватися їхніми хвилями…

Олексій Тригуб. "Крила України".
Фото Миколи Поплавського.

Лицарки плащів-невидимок та електронних

Це історія - про жінок-патріоток, які, не будучи зв'язані священними словами Військової присяги, тим не менш завзято воюють із ворогом на своєму фронті, який самі для себе обрали і на якому безстрашно перемагають. З нагоди Міжнародного жіночого дня нам є кого згадати – жінок-снайперів, жінок-медсестер, жінок-телефоністок, представниць багатьох інших військових та суто цивільних професій, і, звичайно, жінок-волонтерів. Про когось із них можна писати й сьогодні, а про роботу когось вголос можна буде говорити лише після перемоги. Серед останніх – героїня нашої сьогоднішньої розповіді та її подруга, яка стала надійною бойовою посестрою. Звичайно, все у цій історії задля безпеки самих героїнь та подальшого успіху їхньої нелегкої справи змінено – імена, позивні, географічні назви й деталі операцій. Проте залишилося головне – те, що звичайні громадяни України здатні на громадянський вчинок, і те, що від методів їхньої не бойової, але вкрай небезпечної роботи є сенс і реальна користь.

… Жила-була собі молода жінка. Жила, кохала чоловіка, ростила дітей, працювала. Звичайнісінька українська жінка, берегиня сімейного вогнища. Російськомовна, як і більшість населення українського Донбасу, що не дивно й обумовлено багатьма історичними фактами, проте – справжня патріотка України, хоча вона й сама того не знала, не усвідомлювала. Допоки одного дня в дім не постукалася війна…

Патріотами не народжуються, ними стають

Ось тоді Катя й зрозуміла, що, незважаючи на її російську мову, любов до класиків російської літератури, російських родичів та друзів, так званий "руський мир", що несли в Україну на своїх багнетах путінські чекісти й сила силенна найманців, їй задарма не потрібен! Тоді ще не було на Донбасі тієї великої Руїни, яка з'явиться вже незабаром, не палали будинки й не загинули тисячі людей, проте вже тоді стало видно, хто є хто. Вчорашні розбишаки й пияки брали до рук автомати й гордо іменували себе "ополченцями", до них приєднувалися явно кримінальні елементи та наркомани з інших міст і селищ Донбасу, а надто – найманці з Росії та її глибинок – кавказці, азіати, кого тільки не було. Для початку переслідувалося все українське, захоплювалися адміністративні будівлі, починався навіть не воєнний, а суто кримінальний безлад. На щастя, до містечка, де мешкала сім'я Катерини, таких прийшло небагато – не є це містечко важливим у стратегічному плані. Тому, коли українська армія разом із добровольчими батальйонами та підрозділами Національної гвардії й МВС розпочали свій наступ та один за одним стали звільняти населені пункти Донбасу, купка сепаратистів, яка знаходилася у Добропіллі, швидко забралася геть, і у місто прийшов відносний спокій.

Ворог квартирував у місті недовго, проте справжні патріоти України встигли зрозуміти: ця зараза прийшла на їхній рідний Донбас всерйоз та надовго. І, якщо її не вимести залізною мітлою назад – кого "за поребрик", а кого – на рідну "шконку", нормального життя чекати годі. Саме у ті червневі дні рокового чотирнадцятого року зрозуміла й наша Катя: тільки Україна!

Зрозуміла жінка й замислилася: а що ж вона може зробити для Батьківщини у скрутну хвилину? Адже вона – не військовик, не правоохоронець, ні навіть медик – вона психолог. Та рішення прийшло само…

Вербувальний чи вербальний?..

Ну, зі значенням цих слів, гадаю, питань не повинно виникнути: за першим – вербу-

ють когось і кудись, друге ж стосується слів та оперування ними. Так ось, сталося так, що в одній із соціальних мереж Катя знайшла знайомого – чоловіка з її міста, який, сидячи в той момент в тилу, не на Донбасі, займався вербуванням через Інтернет бойовиків до загонів так званого "ополчення Новоросії". І робив це, судячи з усього, успішно. Тоді Катерина зв'язалася з ним.

Спілкуючись із старим знайомим, жінка бачила, як Сашко Ватченко пропагує фальшиві цінності "руського миру", вихваляє Росію й Путіна як месію, який прийшов рятувати Донбас від "хунти", "карателів" та "правосеків". І – не лише пропагував, а й вербував охочих у терористичні формування, обіцяючи пристойну зарплатню зубожілим шахтарям із закритих шахт та іншим користувачам соціальної мережі. Катерина на початку своєї діяльності в соціальних мережах не приховувала того, що стоїть на проукраїнській позиції, тим більше – у спілкуванні зі старим знайомим. Намагалася переконати його, поки не зрозуміла: це – марно. Її вербальні спроби не вдалися – сила слова на чоловіка, який став ворогом, не діяла. Тоді жінка звернулася до СБУ. Знайомих там не було, та й самого відділу чи управління Служби безпеки України там, де вона у той момент перебувала, також не було. Тож, знайшовши в Інтернеті бодай якийсь номер, Катя зателефонувала черговому одного з обласних управлінь спецслужби на півночі України. Яким же було її здивування, коли офіцер відповів їй, що, мовляв, таких, як її Ватченко, – тисячі, кожного не впопюєш, до того ж "це – не докази"! Тоді вона зрозуміла, наскільки глибоко зрадництво та проросійські настрої пустили коріння навіть у святая святих – спецслужбі, що має якраз і відловлювати усіх ворогів України! Зрозуміла та почала думати, як все ж таки притягнути Сашка до відповідальності чи бодай позбавити змію її отруйних зубів – зупинити процес вербування ним кадрів для терористичних угруповань…

Якраз тоді Катя спілкувалася з подругою, яка мешкає в одному з обласних центрів, що з початком збройної агресії Росії на сході став асоціюватися в Україні з опором та волонтерством і навіть став негласною військовою столицею – дотепники жартували, що, мовляв, настав час перенести туди Міністерство оборони! Так, це, звичайно, Дніпропетровськ! Марина, назвемо молоду жінку так, працює адвокатом і прекрасно знається в юриспруденції, тож почали наші патріотки "тролити" ватченка удвох – побалакають по телефону чи обміняються повідомленнями у тій самій соцмережі, і Катя пише вербувальнику. Але, як не лякали дівчата сепаратиста конкретними статтями Кримінального кодексу України, припиняти свою ворожу діяльність зрадник не бажав. І тоді подруги знайшли інший варіант: через знайомого вийшли на управління СБУ вже за місцем проживання Марини. Люди, які завітали до лицарів плащу й кинджалу, були, як то кажуть, серйозні, тож вони недвозначно натякнули правоохоронцям: або ті заарештовують ворога, або вони діятимуть на свій розсуд. І тоді вже справа зрушила з мертвої точки: Ватченка заарештували. Невдовзі, як дізналася Катя, він втік та спробував пробитися до вже окупованого Криму й був убитий невідомою диверсійно-розвідувальною групою. Хтозна, як там було насправді, але офіційна версія – саме така… Та головне, що потік завербованих бодай з одного пункту припинився.

Гарик із Запоріжжя

Якось у тій самій соціальній мережі Катя випадково побачила статус молодої людини з Запоріжжя, який глибоко й неприємно вразив жінку. Не донеччанин, не луганчанин, які наскрізь вже були просочені кремлівською антиукраїнською пропагандою, а мешканець козацького краю писав про "руський мир", "Новоросію" та хунту!..

Почавши листуватися з хлопцем, Катя зрозуміла, що він також уже інфікований ідеями "руського миру" та панславізму й збирається їхати на Донбас воювати проти української влади. Тоді спочатку сама, а згодом – спільно з Мариною Катя почала переконувати запорожця на ім'я Гарик не робити цього. Марно! Зазомбований він був уже добряче! Ну, що ж, жінки від імені Катерини, яка, звичайно, у соцмережі звалася зовсім інакше, почали залякувати юнака. Написали: "Що ж, побачимось там. Я тебе у приціл впізнаю!" Хтозна, власне фото було в акаунті хлопця чи ні, але він не на жарт злякався. Спочатку, зрозуміло, не повірив дівчині, як він позиціонував кореспондентку, але Катерина з Мариною не полінувалися й знайшли в Інтернеті методички для снайперів, "набралися" з них термінів і, що називається, "завантажили авторитетом"свого візаві. Коли згодом Катя розповідала цю історію знайомим військовим, ті спочатку довго сміялися, а згодом захоплювалися її з подругою винахідливістю. Ну, так чи інакше, а цей досвід був для жінок корисним, а запорізького юнака, можливо, врятував від вірної смерті – вони таки переконали його й він відмовився від своєї ідеї фікс стати "ополченцем"!

"Буревій" і перший страх

Невдовзі Катя познайомилася у соціальній мережі з уже не молодим чолов'ягою на прізвисько "Буревій". Мабуть, це було його позивний, але так він був зареєстрований і на сайті. З фотографій на неї дивився чоловік років за п'ятдесят. На багатьох – у камуфляжі з сепаратистськими нашивками, зі зброєю. Було видно, що це – не просто "ліві аватарки", а його реальні фото. Тут психолог уже підійшла з іншого боку – почала з начебто поклоніння, гордості за нього: "Ви – справжній герой! Ви воюєте за нас, захищаєте Донбас від хунти!" Цим Катерина виводила його на чисту воду й підштовхувала на відвертість. І він почав розповідати. Про свої "геройства", про бойові виходи його ГБР, групи швидкого реагування, про місця дислокації блокпостів та маршрути ДРГ. Звичайно, дещо доводилося буквально витягувати з нього: де – істерикою, мовляв, ми зараз тут, а навколо – самі карателі – тоді він заспокоював, казав, що, мовляв, тоді-то й тоді вони карателям зададуть перцю… Варіантів застосування психологом Катериною своїх професійних знань та навичок було багато. А головне – вона по крихті збирала відомості та передавала українським військовим. Просто підходила до найближчого блокпоста й розповідала десантникам, а там вже вони передавали по команді. Тоді вже вирішувалося: або "крилата піхота" реагувала на зібрані жінкою розвіддані сама, або повідомляла військову контррозвідку. Звичайно, не одразу почалася ця співпраця – спочатку хлопці не мали права довіряти незнайомій жінці, та й взагалі у перші тижні перебування у зоні АТО – чого гріха таїти – чи не кожного розглядали як сепаратиста. Але недарма Катя – психолог! Декілька зустрічей із бійцями,

спілкування з їхніми командирами, а головне – дані, які вона повідомляла, зробили найпотрібніше: вона стала своєю.

Ну, а спілкування з "Буревієм" закінчилося для Каті психологічною травмою. Якось під час чергового листування на сторінці соціальної мережі він почав вихвалятися – розповідати про те, як "мочив укропів". І тут жінка не витримала й висловила йому все, що про нього думає… Що тут почалося! Спантеличений тим, що співрозмовниця замість адепта "Новоросії" виявилася "бандерівською провокаторкою", сепаратист одразу ж почав погрожувати жінці. "Все! Ти – труп! Тебе закопають! Вирахують та вб'ють!" і таке інше. Ось тут Катя не на жарт злякалася. Їй чи не вперше в житті стало насправді страшно! Ще б пак! Знаючи, яка сила озброєння, різноманітної військової техніки та живої сили Росія та її квазіреспубліки зосередили буквально у декількох десятках кілометрів від її обійстя, жінка прекрасно розуміла, на якій пороховій діжці вона та всі навколо сидять…

"Кидайте патрони, поручик Голіцин…"

Деякий час жінка побоювалася продовжувати свою діяльність в Інтернеті. І якось на неї вийшов старий знайомий. Колись він служив в одній із силових структур України, й вони приятелювали. Він навіть залицявся до неї! Минуло більше десяти років, і ось він – уже не український офіцер, а сепаратист із позивним "Поручик". Воює проти українського народу на боці Захарченка. До того ж, із самого початку, а починав він ще за Гіркіним-Стрілковим. Декілька місяців тривало спілкування Каті та "Поручика" – і в соціальній мережі, і телефоном, все ж – старі знайомі. Вона не приховувала, що є патріотом України, та як могла намагалася переконати його припинити злочинну

кинджалів

збройну боротьбу. Довго "Поручик"не хотів і чути про це, проте спілкування не припиняв. Це дало змогу Катерині викрити не одного зрадника з "того"боку, навести десантників та хлопців з одного з добробатів на ДРГ противника, корегувальників, зв'язкових. І нехай це не здасться фантастикою – просто у "Поручика"була одна особливість: довго говорячи по телефону, він нерідко не вимикався, вирішуючи свої службові питання, й потім повертався до розмови. А Катя все чула, запам'ятовувала, якщо треба – занотовувала. Або – закінчував телефонну розмову, але забував натиснути "відбій". Так, одного разу вона почула розмову "Поручика" з жінкою, яка, в обмін на посаду в поліції сепаратистів для свого чоловіка, принесла "денеервіцям"списки проукраїнськи налаштованих мешканців одного з міст! І – почула її повні прізвище, ім'я та по батькові! Гадаю, для спецслужби, в яку Катя передала почуту інформацію, вона була не зайвою – до того часу, очевидно, СБУ провела серйозні чистки у власних рядах, і Катерина вже мала змогу переконатися, що відтепер звертатися туди можна. І таких ситуацій протягом декількох місяців спілкування з сепаратистом було чимало.

З часом Катя потихеньку почала схиляти "Поручика" до складання зброї

– Розмови перейшли у русло: "Замислись! Навіщо воно тобі треба? У тебе дружина, діти! Скільки ти будеш стріляти по своїх, а потім переховуватися?", – розповіла мені жінка. – Біда в тому, що вони, ті, хто з числа місцевих воює проти нас, не знають майже нічого про амністію, про можливість, якщо в тебе руки не по лікоть у крові, здатися владі, співпрацювати зі слідством і навіть залишитися після цього на волі! Я ж, спілкуючись з представниками СБУ, знала ці нюанси, і тому мені було чим його взяти!

З часом жінці вдалося переконати чоловіка. Її куратори у спецслужбі почали розробляти план переходу "Поручика"лінії розмежування сторін – у який спосіб, у якому місці тощо. Та щось зірвалося, і "свої" почали підозрювати його. Йому ледь вдалося втекти якимись іншими шляхами. Сепаратисти заочно винесли вирок – розстріл. Деякий час колишній бойовик переховувався у свого друга в одному з міст Донеччини, а згодом, боячись і української влади, і вчорашніх поплічників, рвонув у Росію. Протягом майже півроку він десь поневірявся, жив у лісі, їв бобрів та ягоди з грибами, згодом влаштувався десь, як сумно відомий "сепаралісимус"Моторола, автомийником… А тим часом співробітники СБУ почали готувати план його повернення – від "Поручика" вони мали отримати цінну інформацію щодо сепаратистів, їхніх місць дислокації та озброєння, польових командирів. І хоча на зв'язок він виходив уже значно рідше, все ж Катерині вдалося переконати його й, у визначений день і час він приїхав до України. У самої Каті не виходило зустріти його, через особисті справи, тож влітку 2015 року на харківському вокзалі потяг із "Поручиком" зустріла Марина у супроводі представників Служби безпеки України.

Протягом приблизно двох місяців колишній бойовик давав свідчення, співпрацював зі слідством, після чого його відпустили до сім'ї. І сьогодні він ось вже півроку як живе повноцінним мирним життям у мирному місті на Донеччині й дихає на повні груди. Так Катя з допомогою Марини та правоохоронців повернула Україні громадянина, дружині – чоловіка, дітям – батька, а паралельно з цим – дала важливу інформацію для оперативної роботи спецслужби.

І – наостанок. Поки що…

На сьогодні у "розробці" в Катерини та Марини – ще декілька цікавих "персонажів". Проте вести мову про них поки що не можна, аби не зірвалася та гра, що ведуть жінки з ворогом. Так само потихеньку тече інформаційний струмочок, так само хтось готується до складання зброї, а хтось – і до виведення на українську ДРГ – кожному своє!

Я вірю, що настане той час, коли я зможу ще раз написати про цих безстрашних жінок, своєрідних лицарок плаща-невидимки й електронного кинджала, адже саме електронними засобами вони виконують свою роботу. І – вже назвати їх справжніми, даними при народженні іменами, так само – як вказати справжні імена й позивні фігурантів їхніх "справ" та ті міста й селища, де відбувалися події. Вірю, Батьківщина та уряд тоді зможуть гідно оцінити їхній незвичний громадянський подвиг і нагородити цих відважних патріоток – простих українських жінок…

Олексій Тригуб. "Крила України".

За безпеку треба платити, але життя льотчика – дорожче

На Вінниччині завершилося комплексне тренування з виживання на місцевості в умовах автономного існування, яке проводилось протягом лютого з курсантами випускного курсу льотного факультету Харківського університету Повітряних Сил. В одному з минулих номерів ми уже розповідали про ці навчання, які на першому етапі провели з курсантами за спеціальністю "штурман" та "офіцер бойового управління", а вже наприкінці місяця програму тренувань з виживання пройшли майбутні пілоти літаків та гелікоптерів.

Як відомо, в усіх військових навчальних закладах України відбуваються прискорені випуски офіцерів. З чим це пов'язано, теж нікому розповідати не треба. Серйозно скорочувати навчальну програму авіаційних фахівців, схоже, й не варто: спеціальність, техніка та її застосування дуже складні, однак прискорений випуск не оминув і льотний факультет ХУПСу.

Та перед випуском все ж необхідно пройти заняття, які, можливо, комусь збережуть життя. Хоч і гірко згадувати про це, але російсько-терористичні війська протягом двох років неоголошеної війни збили не один із наших літальних апаратів. Вижили далеко не всі екіпажі, але ті, кому це вдалося, тепер по-іншому дивляться і сприймають подібні заняття, які, до речі, в умовах війни почали проводити по-новому.

По-перше, місце нове. Оточена лісом, вкрай занедбана територія колишньої військової частини за кількадесят кілометрів від обласного центру. Справжні спартанські умови для виживання: без води, світла, каналізації та інших благ людства. Крім того, щоб "вижити" в таких умовах, курсанти мають ще й навчитися багатьох премудростей за тих кілька днів занять.

По-друге, з урахуванням ситуації в державі, фахівці Центру управління пошуково-рятувального забезпечення польотів авіації Збройних Сил України більше уваги приділили питанням орієнтування на місцевості, прихованому пересуванню в лісостеповій зоні, проходу блокпостів, маскуванню та іншим. Однак пояснюють, що випадки бувають різні, і моделюють можливі ситуації. Скажімо, пілот може бути травмований чи поранений і не матиме змогу самостійно добратися до місця евакуації. Тут мають місце саме питання з виживання: укриття, маскування, обігрів, приготування їжі і так далі.

По-третє, до занять уперше залучено професійного кінолога, правда, шкода що приїхав без собаки. Курсанти кажуть, було б веселіше. Жарти-жартами, але кінолог розповів хлопцям досить не приємні, зате правдиві речі. Обманути професіонала з "натасканим" псом практично неможливо. Тут лише питання часу. Переможе той, хто швидше рухатиметься. А як виграти цей час і, у прямому сенсі, заплутати сліди, й розповідав кінолог, видаючи, по-суті, професійні таємниці. Хтозна, може, й ці знання кого врятують у тилу ворога...

Знаково, що на завершальному етапі комплексного тренування курсантів у ньому взяв участь перший заступник командувача Повітряних Сил ЗС України генерал-лейтенант Аркадій Вашутін. Так, не "проконтролював хід проведення", а просто взяв участь. Фактично зустрівся зі своїми наймолодшими колегами по спеціальності (сам бо ж пілотує різні типи ЛА), розповів про свою льотну кар'єру, а проблемні питання й перпективні ідеї почув з вуст самих хлопців. Словом, відбулася така собі конструктивна професійна дискусія під відкритим небом, у лісі густо всіяним першими підсніжниками...

Так, на землі романтика, перші квіти, весна, а випускникам - скоро в небо, ставати до строю авіаційних бригад, підкорювати нові вершини своєї льотної майстерності. Ставати надійним щитом повітряного простору держави і грізною силою, здатною зупитинити будь-якого агресора.

Та ці хлопці мають бути впевненими у власній безпеці та підтримці під час виконання бойових завдань. Це неабияк впливає на бойовий дух та впевненість у прийнятті рішень, на які, подекуди, є лише долі секунди. Саме тому й проводяться такі тренування.

Звичайно, наразі усе виглядає, м'яко кажучи, доволі скромно. Адже сталого майданчика для проведення навчань з виживання ще немає. Його лише створюють. Крим анексовано триклятим агресором, а центр всебічної підготовки льотчиків був саме на півострові, де в одному місці можна відпрацьовувати пошуково-рятувальні та інші дисципліни у гірській, лісовій, степовій та морській локації.

Однак сьогодні нагально стоїть питання про оновлення засобів для порятунку екіпажу. От, наприклад, комплектацію так званого "НАЗу" – аварійно-рятувального майна, не міняють десятиліттями. А є вимоги часу! Проект комлектації за сучасними зразками відпрацьовано, та на це ніколи немає коштів. А реалії нинішньої війни показують, що найдієвішим засобом для порятунку пілота на землі є його власний мобільний телефон і, дай Бог, щоб на антенці дисплея була хоча б "одна паличка" якогось оператора.

Наприклад на одне із запитань: а чому б на період воєнних дій не укомплектувати льотний склад парашутами із камуфльованим малюнком, що допоможе маскуванню позиції пілота від ворожого ока чи безпілотника, фахівці ЦПРЗ лише здивовано відповідають: "Так це ж треба замовляти ще один комплект парашута, хто ж на це гроші дасть?!" реакція зрозуміла, бо роками лише якісь крихти виділяють, а тут – нові парашути!

Отака реальність. Безпека, як і будь-що, що пов'язане із життєдіяльністю війська, потребує чималих коштів. І, якщо їх помалу не вкладати сьогодні, вже завтра доведеться розраховуватись чиїмось життям.

Юрій Ігнат. "Крила України". Фото автора.

250 “кожедубівців” поповнили лави Збройних Сил України

У Харківському університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба відбувся урочистий ритуал випуску молодих офіцерів, які успішно завершили навчання за напрямками підготовки військових авіаторів та фахівців з протиповітряної оборони.

Так, у строю цьогорічних випускників видового вишу стояли 250 молодих лейтенантів, 22 з яких є представницями чарівної статі. При цьому чотири офіцери закінчили університет із золотою медаллю, ще 16 випускників отримали дипломи з відзнакою. Майже кожен п’ятий випускник є продовжувачем військової династії.

Щирі слова привітання молодим офіцерам сказав Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак.

Після промови глави вітчизняного оборонного відомства було оголошено хвилину мовчання в пам’ять за українськими військовослужбовцями, які загинули під час проведення антитерористичної операції на сході України.

За словами начальника університету генерал-майора Андрія Алімпієва, з початком проведення антитерористичної операції на Донбасі навчальні програми в університеті зазнали суттєвих змін. Так, практична складова підготовки курсантів приблизно на чверть збільшилася. До організації та проведення польових чи аеродромних занять обов’язково залучалися офіцери з бойовим досвідом. Викладачі університету постійно направляються у відрядження до зони збройного протистояння на сході України, а повертаючись до вишу, вдосконалюють систему військової освіти на підставі узагальнення успіхів сил АТО.

– Більшість випускників обіймуть посади у Повітряних Силах, решта служитимуть у Військово-Морських Силах та Сухопутних військах. Варто зазначити, що з року в рік ми все більше відправляємо випускників на флот, – зазначив начальник університету генерал-майор Андрій Алімпієв.

За давньою традицією, наприкінці ритуалу представник православного духовенства провів обряд богослужіння та благословив молодих воїнів на добру ратну службу.

Спеціально з нагоди свята заслужена артистка України Євгенія Костенко виконала ліричні та військово-патріотичні пісні. На завершення імпровізованого концерту у небо здійнялися повітряні кульки та 250 білих голубів.

Ритуал завершився проходженням випускниками та особовим складом університету урочистим маршем.

Дмитро Чалий. м.Харків.

Кожен третій – із досвідом АТО, кожен четвертий – відмінник!

У Житомирському військовому інституті імені С. П. Корольова урочистості з нагоди чергового дострокового випуску молодих офіцерів розтягнулися на два дні. 26 лютого у місті Житомирі відбулось урочисте покладання випускниками квітів до пам’ятника С. П. Корольову. Також молоді лейтенанти і почесні гості вшанували Героїв Небесної Сотні та пройшли урочистою ходою до майдану Соборного, де поклали квіти до пам’ятного знака “Сучасним борцям за соборність та незалежність України”.

Продовженням урочистих заходів став традиційний випускний бал молодих офіцерів інституту, який проводився під гаслом “Україна понад усе!” Започаткована військовим інститутом імені С. П. Корольова традиція, за участю вищих навчальних закладів обласного центру, стала відродженням військової бальної культури, спрямованої на підвищення духовності та патріотизму, єднання молоді нашої незалежної держави. Цього разу вперше офіцерський бал проводився у приміщенні Житомирського академічного українського музично-драматичного театру імені Івана Кочерги. Дійство було видовищним та неповторним.

Наступного дня у Житомирському військовому інституті імені С. П. Корольова урочистості з нагоди випуску розпочав начальник військового інституту генерал-майор Юрій Даник. Цього року серед випускників – два золотих медалісти: лейтенант Володимир Котюбін та лейтенант Дмитро Коросташов, а також – чверть військових фахівців, які закінчили інститут з відзнакою.

З нагоди цієї події всіх випускників привітав Народний депутат України Борислав Розенблат. До святкових привітань приєдналися голова екзаменаційної комісії, заступник директора Департаменту військової освіти та науки Міністерства оборони України Володимир Мартинюк, представники обласної державної адміністрації та обласної ради, духовенства, керівники громадських та ветеранських організацій.

Житомирський військовий інститут – єдиний у державі вищий військовий навчальний заклад, який готує фахівців розвідки, кібернетичної та інформаційної безпеки, радіоелектронної боротьби, інформаційно-телекомунікаційних систем, захисту інформації, застосування робототехнічних (безпілотних) комплексів, космічних систем, інформаційно-психологічних операцій, автоматизованих систем управління, систем спеціального контролю для Збройних Сил України та інших міністерств і відомств, тому випускники інституту надзвичайно потрібні державі. Саме такі фахівці забезпечують перемогу в сучасній війні.

Особливістю цього випуску є те, що з 82 випускників 30 молодих офіцерів вже виконували бойові завдання в рамках проведення антитерористичної операції на сході країни, і цього дня на плацу інституту разом із дипломами про вищу освіту вони отримали посвідчення “Учасника бойових дій”.

Закінчились урочисті заходи святковим концертом та проходженням урочистим маршем особового складу військового інституту.

Вадим Горбач. м.Житомир.

У “лабутенах” і з орденом “За мужність”,
або як слабка стать на війні стає сильною

Тендітній одеситці Вікторії кілька днів тому виповнився 21 рік. Важко повірити, що гламурна красуня під час бою в Амбросіївці винесла з поля битви кілька десятків важкопоранених воїнів, дивом вийшла з оточення, кілька разів ледь не загинула, отримала контузію... Від пережитого і побаченого у дівчини і досі безліч емоцій. Вона ніколи не забуде, як вперше потрапила під обстріл “Градів”, як в кількох міліметрах від обличчя пролітали уламки, як плакала, обробляючи рани, і знаходила нерозірвані снаряди в мобільній операційній. Пережиті на фронті місяці можна справедливо назвати найважчою сторінкою життя Вікторії. Та, як не дивно, саме цей період дівчина вважає найкращим. Адже на фронті немає місця підлості та лицемірству, тут ніхто не демонструє характер, і всі горою один за одного. Дівчину нагородили орденом “За мужність”, що вкотре ламає стереотип про нежіноче обличчя війни.

– Працювати в операційній – не найлегший вибір для дівчини... Чому обрали таку професію?

– В дитинстві любила малювати, мріяла стати дизайнером одягу. Поштовх стати медиком мені дала мати, вона працювала медичною сестрою. Я часто бувала в неї на роботі і розуміла, наскільки ця професія є потрібною. Вступила до медичного училища і зараз зовсім не уявляю себе в іншій сфері. Як тільки закінчила вчитись, пішла працювати у військовий госпіталь. Вже за місяць підписала контракт на службу в армії.

– Чи думали, що доведеться брати участь в бойових діях?

– Зовсім ні. Чесно кажучи, я і досі не вірю, що наша команда в складі семи чоловік потрапила у саме пекло війни, що це відбувалось з нами, у нашій цивілізованій країні. Їхати на фронт було не страшно, тоді все тільки починалось, і ніхто не усвідомлював масштабів біди. У той час ми взагалі толком не розуміли, що робиться. Ми виїхали як мобільний госпіталь в Запорізьку область. Пізніше передислокувались до Сонцева і стояли там разом із 79-ю бригадою. Бригада змінювала свої позиції, і ми “катались” по фронту разом з бійцями.

– В який момент зрозуміли, що іде війна?

– Коли потрапили під перший серйозний обстріл. Ми знаходились недалеко від Савур-Могили, в кількох кілометрах від кордону з Росією. Залишились ночувати у прикордонників. Близько другої години ночі я почула жахливі звуки, вирішила, що стріляють по безпілотниках. Виявилось, що в наш бік летять міни. Не можу вам передати, що тоді відбувалось. Міни не переставали летіти, одна з них потрапила в нашу машину, але, на щастя, не розірвалась. Я згадала, як мені розповідали, що під час обстрілу треба ховатись між колесами автомобіля. В темноті швидко знайшла весь свій одяг, берці, каску, автомат. Виявилось, що усі місця між колесами вже зайняті. Я приткнулась біля двох хлопців. Від страху мене в прямому сенсі слова підкидало, ніяк не могла взяти себе в руки. Не розуміла, що коїться. Саме тоді я і зрозуміла, що відбувається і де я знаходжусь. Кілька днів не могла ні розмовляти, ні їсти, ні пити, мені нічого не хотілось. Не вірю людям, які кажуть, що на війні не страшно. Мені було страшно.

– До обстрілів вдалось звикнути?

– Коли був перший обстріл, у мене був страх. Потім до стрілянини настільки звикаєш, що якоюсь мірою починаєш навіть сприймати її за норму. Розумієш, що є поранені, є люди, яким потрібно допомогати, і просто виконуєш свою роботу. Прилітають снаряди, міни, а ти їх навіть не помічаєш… Не раз бувало таке, що поранених привозили під час обстрілів, їм треба було надавати допомогу. Не всіх ти можеш затягнути в окоп. Доводиться працювати під кулями. Наша операційна через півтора місяця була вся в дірочку, як решето. Ми в ній, звісно, не могли нормально працювати, все було розтрощеним. Машина стояла укриттям від уламків, ми в ній ставили крапельниці хворим, обробляли бійцям рани. Коли їхали з Маринівки, від цієї машини практично нічого не залишилось. Ми навіть не стали її забирати.

– Як вдавалось абстрагуватись?

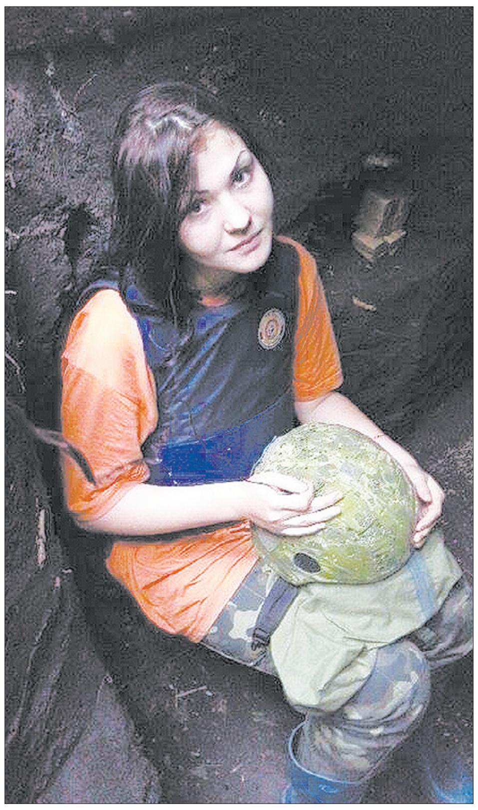
– При вигляді поранених не думати про це неможливо. Бувало, обробляю рану, надаю першу медичну допомогу, а сама плачу. З моменту тих подій пройшло чимало часу, та досі здається, що усе відбувалось не зі мною. Морально було дуже складно. Є людина, а завтра її може не стати. Я – дуже чутлива людина, близько приймаю все до серця. Дивуюсь, як я не зривалась і тримала себе у руках.

– Багато було важких поранених?

– Було немало бійців із порваними кінцівками, переламаними руками, ногами, обгорілих… Ми зупиняли кровотечі, ампутували кінцівки, “зашивали”хлопців, проводили операції, надавали першу медичну допомогу. Евакуації у нас практично не було, що значно ускладнювало ситуацію. Та ми, звісно, робили усе можливе, аби передати хлопців далі.

– Із медикаментами проблем не було?

– Через деякий час нашого перебування на фронті більшість препаратів були перебитими, розтрощеними. Про волонтерів ми тоді ще не чули, тому проблеми були.

– До фронтового побуту швидко звикли?

– Були, звичайно, певні косметичні і гігієнічні засоби, проте через обстріли ми не мали змоги регулярно ними користуватись. Під душ переобладнали дерев’яну туалетну кабінку. Та спокійно скористатись нею не вдавалось, в будь-яку секунду міг початись обстріл. Пам’ятаю, як почались вибухи, коли я тільки роздягнулась. Я швидко схопила рушник і кинулась в окоп. На щастя, добігла. Періодично хотілось нафарбуватись, та розуміла, що це зовсім не доречно. Бачили б ви мої нігті і зачіску, коли я повернулась з фронту.

– Правда, що косметичку вам прямо на передову привезли?

– Так. Ще коли ми тільки виїжджали з мобільного госпіталю, я взяла з собою косметичку, але загубила її. Це було великим розчаруванням для мене. Я тоді ще навіть не уявляла, що на мене чекає. Через два місяці хлопці привезли мені мою косметичку прямо на передову. Посеред лісу, на фронті, такі дрібниці – великий подарунок.

– На фронті ви отримали контузію…

– Це трапилось під час обстрілу. Чесно кажучи, я навіть не можу точно сказати під час якого. Нас обстрілювали практично цілодобово. Траплялось, що ми по кілька днів не виходили із окопів. Між нашим і сусіднім окопом спеціально прорили траншею, щоб у разі небезпеки спочатку сховатись у ній, а потім пробратись до себе. Пам’ятаю, як ми з лікарем обробляли бійцю рану, і раптом в кількох міліметрах від обличчя пролетів уламок. Я, як стояла, так і впала. Коли усвідомила, що трапилось, сльози одразу полились з очей. Дивом взяла себе в руки.

– Близько тижня ви провели в оточенні… Як вдалось вийти?

– Нас постійно бомбили, обстріли не припинялись, постійно наближалась техніка ворога, працювали снайпери… З оточення нас виводив Юрій Бірюков. Вивозили на БТРах. Коли ми піднялись на висоту, стало страшніше – немає де заховатись, усе відкрито, як на долоні. Почався сильний обстріл. На щастя, нам вдалось вирватись. Свій мобільний я на фронті загубила. Коли ми вийшли з оточення, я попросила в одного бійця телефон і почала дзвонити матері. Хотілось закричати, що я жива. Та я розуміла, що цього робити не можна, адже мати до останнього не знала, де ми. Вона тільки запитала, що у мене з голосом, чи я часом не захворіла. Я лише відповіла, що зі мною все добре.

– Тобто, батькам до останнього не говорили, де знаходитесь?

– Так. Доки я не опинилась вдома, вони правди не дізнались. Зв’язок був просто жахливим. По можливості телефонувала і казала, що все добре. Навіть коли нас “Град”накривали, я молилась не так за себе, як за батьків. Коли ми вийшли з оточення, Юра Бірюков дав інтерв’ю. Він не називав прізвищ, проте сказав, що дівчата-медики, коли опинились в безпеці, падали на коліна і цілували землю. Це були ми з колегою. Бабуся запідозрила неладне. До цих пір не розумію, як вона здогадалась.

– Війна вас змінила?

– Звісно, змінила. Коли через таке проходиш, дивишся на життя зовсім по-іншому. Неважливо, де ти сьогодні будеш відпочивати, яке ти плаття одягнеш. Головне, яка ти людина, що ти і твої близькі живі. Матеріальні блага після війни відходять на другий план. Потрібно радіти кожному дню, цінувати те, що ти маєш. Попри те, що довелось пережити, я ні краплі не шкодую, що пройшла через це.

– Коло спілкування не змінилось?

– Не змінилось, бо зі мною завжди були люди, в яких я впевнена. Хоча і вони не все можуть зрозуміти. Коли ми повернулись, стикнулись із зовсім іншим життям. Тут дивляться новини, переймаються подіями на фронті, але війни тут немає і люди не можуть повноцінно відчути, що відбувається. Якщо треба буде, знову піду на фронт, не роздумуючи.

– Зустрічали зі сльозами на очах?

– Плакала ще не один місяць. Навіть зараз, при згадці події тих місяців, з’являються сльози на очах. Повернувшись додому, я довго почувала себе не в своїй тарілці. В мирних містах люди зациклені на собі і своїх проблемах. На війні усі один за одного горою. Ти знаєш, що тебе ніколи не покинуть в біді, і ти сам не залишиш товариша. Під час обстрілу командир табору замість того, щоб швидше сховатись, бігав по окопах із криком: “Усі живі? З вами все добре?” він навіть не задумувався, що сам в цей момент може загинути.

– Спілкуєтесь з бійцями, яким врятували життя?

– Чесно кажучи, запам’ятала далеко не всіх. Коли поранені ідуть одним суцільним потоком – не до імен. Та деякі бійці знаходять мене через соціальні мережі, приїжджають в госпіталь, дякують. Є речі, які я ніколи не забуду. В пам’ять врізався один майор з уламковим пораненням в грудну клітину. Йому було років тридцять, він встиг розповісти про маленьку донечку. Я намагалась його врятувати, та йому ставало все гірше. Відкрилась внутрішня кровотеча. Майора не стало… Здається, що це один випадок із сотень, але я його не забуду. Страшно бачити тіла наших бійців після того, як ти ще вчора розмовляв з цими хлопцями. Пам’ятаю, як один хлопчина, який привіз загиблих, у відчаї намагався зрозуміти, хто з обгорілих – його брат… Завдяки війні я зрозуміла, що справжня любов до рідної землі, вірність її народу підтверджується не красивими розмовами політиків і експертів, а на полі бою.

Анастасія Олехнович. “Крила України”.

Як можна говорити, що ти волонтер, коли отримуєш за це гроші?

Розповідь волонтерки Катерини Якимович про війну, владу та істинне волонтерство

Вона народилася в Литві, проте за національністю - українка. Оскільки батько був військовим та служив у мотострілковій частині, доводилося постійно переїжджати. Литва, Німеччина, Україна... З початком війни дівчина поїхала допомогти в київський шпиталь і залишилася там на чотири місяці. Наразі, після роботи, трудиться в “Громадській варті Подільського району”. Її допомога воякам досягла таких масштабів, що язик не повернеться сказати: “Цю війну Ми перемогли б і без волонтерів”.

Початок волонтерської діяльності

Війна для мене розпочалася з військового шпиталю в Києві. Я побачила у Фейсбуці пост, що шпиталю необхідна допомога. Це був травень 2014 року. Поїхала допомогти, речами та медикаментами, а стала ще й реабілітацію проводити, оскільки я фаховий масажист.

Але в шпиталі траплялися крадіжки волонтерської допомоги, стало боляче та неприємно там працювати. Тож згодом я звідти пішла. Самостійно допомагала 8-му окремому полку спецпризначення. Якось знайомі волонтери попросили мене підкинути їм продукти, і я поїхала у “Громадську варту Подільського району”. Там познайомилася з волонтерами Русланом Кутасом, Сергієм Львовичем, Оленою Івановою, Мариною і Анастасією Міщенко, та з жовтня того ж року ми допомагаємо бійцям на постійній основі.

Родина по-різному ставиться до моєї діяльності. Тато постійно сумує за Радянським Союзом. Проте мама підтримує мене, але добряче переживає. Вона навіть не знала, що я тричі їздила в АТО. Брат також долучається до волонтерства.

Поїздки на передову

Минулого року нам із сестрами МІщенко потрібно було допомогти формою артилеристам, командир яких прийняв перший бій російсько-української війни. Куди ми тільки не зверталися. Так нам ніхто й не допоміг. В результаті ми самотужки дістали одяг і відвезли на передову.

Співпраця з “Новою поштою”

Коли дізналася, що є можливість надсилати посилки “Новою поштою”, то почала працювати з промо-кодами. Такий варіант доставки значно вигідніший. Адже не потрібно витрачати гроші на пальне та ремонт машини. Інша справа, коли допомога не адресна, а надходить у декілька місць, туди, де не проїхати-не пройти. Так працює Руслан Кутас: коли він виїжджає на ротацію, то допомагає не тільки біженцям, а й людям, які живуть в глухих селах, також знаходить бійців, у яких нема волонтерів. Це дуже великий обсяг роботи.

“Люди за інтересами”

Часто я дію самостійно. Якщо необхідно – збираємося разом і робимо спільну справу. Ми називаємо свій колектив “Люди за інтересами”. В нас як одна величезна волонтерська сім’я. Ці люди стають твоїми друзями на все життя. Ніхто з них не кине бійців, навіть якщо “Громадської варти”не буде, все одно ми – будемо.

Колеги-волонтери

Наразі є дуже багато організацій, з якими ми співпрацюємо. Це: “Спільна справа”, “Народний тил”, “Армія SOS”, “Кухарська сотня”, “Сітка”, “Дарничанки”. До того ж, існує велика кількість волонтерів, які не належать до жодної організації та не афішують свою діяльність. Наприклад, Олександр Біденко займається фарбуванням, рихтуванням та забезпечує деталями автомобілі бійців. Це все він робить своїм коштом. До того ж, постійно возить необхідні речі на фронт.

Також допомога надходить від Посольства Литви та канадської діаспори. Там є волонтер Дмитро Ільчук, який добре взаємодіє з діаспорою, і через нього йде підтримка з-за кордону.

Допомога бійцям у зоні бойових дій

Зараз почали допомагати різноманітним підрозділам ЗС України, але у фаворі спецпризначенці. Хто просить – тому і возимо. Якщо в нас щось є, то ділимося з іншими волонтерами. Яка різниця, хто відправить ці речі бійцям. Якщо колеги допомагають 93-й бригаді, а я нікого з них не знаю, то надсилаю посилки волонтерам. От, наприклад, були в мене дві величезні партії засобів від комарів. Я відразу ж повідомила про це всіх знайомих волонтерів. Таким чином, півфронту рятувалися від комарів нашими засобами.

Найбільші потреби на передовій

Запитів дуже багато. Наразі не вистачає вітамінів та ліків. До того ж, люди часто не розуміють, що берці за 1000-1500 гривень не підійдуть бійцям так, як дорожчі. І справа лише в тім, що дешеві берці зроблені не так якісно, як ті, що зі знижкою коштують 3 тисячі. Тому в нас, волонтерів, є своя 25% знижка на купівлю таких речей.

Те ж саме стосується і форми. Форма для спецоперацій необхідна якісна, і тому – дорога. Завше, я просто замовляю одяг для спецпідрозділів і не зазначаю, для чого саме. Адже це буде одне й те ж саме, що написати адресу підрозділу та коли вони виїжджають на операцію.

Є така хвороба – “війна”

Спілкуюся з багатьма воїнами, і от помітила: якщо спочатку це був патріотизм і обов’язок чоловіка йти захищати свою Батьківщину, то потім це перейшло в “там мої товариші, я їх не кину”. До того ж, виникає бажання помститися ворогу за загиблих побратимів. Психіка, звичайно, порушується, воїни звикають до стану війни і на мирній території вже погано себе почувають. Їм некомфортно.

Є бійці – колишні афганці. Вони, крім того, що виконують бойові завдання, ще й навчають хлопців, діляться досвідом. Я з ними постійно спілкуюся і помітила, що рік тому і зараз – це різні люди. Вони вже хворі війною. Жінки-волонтери, які починають туди їздити, – теж нею хворіють. Починають частіше виїжджати на передову і, в більшості випадків, залишаються на фронті.

Про недобросовісних волонтерів

У мене на очах деякі волонтери вивозили зі шпиталю десь на склад величезну кількість гуманітарки , мотивуючи це тим, що у шпиталі нема вільного місця. Обіцяли, що потім повернуть все назад. Але так нічого і не повернули. З часом, поклали на себе функцію розпорядника коштів, які надсилали благодійники. Коли до них зверталися за допомогою, вони завжди говорили, що грошей немає. Тому постійно намагалися вижити звідти всіх нормальних волонтерів. В такій ситуації ми просто брали людей за руку і везли їх до поранених та їхніх родичів, щоб вони віддали гроші особисто.

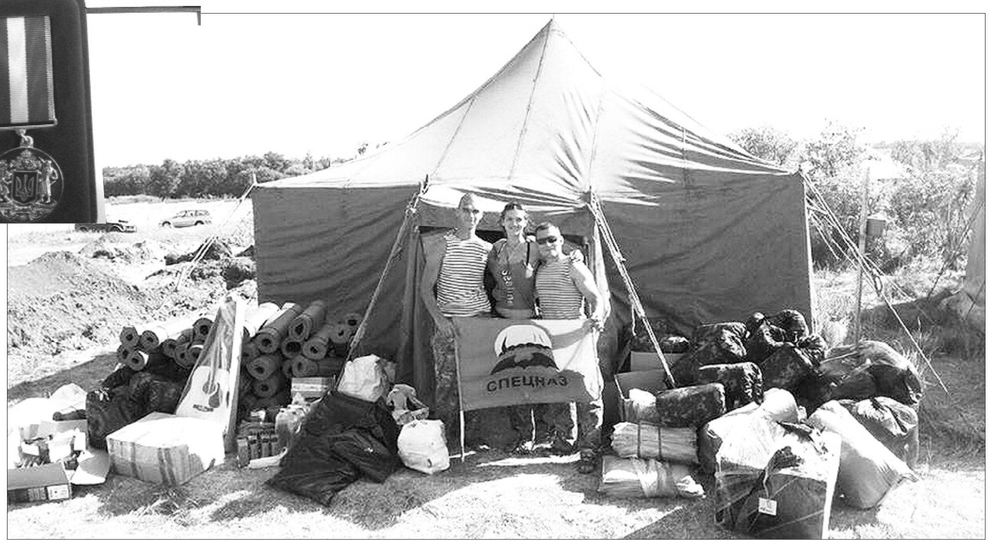
Як можна говорити, що ти волонтер, коли отримуєш за це якісь гроші? Волонтерство – це допомога на добровільних засадах. Люди залишають собі 5, 10, 15% і обґрунтовують це необхідністю заправляти машину – я такого не розумію. “Спільна справа”, “Кухарська сотня”, “Народний тил” – у всіх є робота. Тож волонтерством займаються у вільний від роботи час. Привезти, відвезти, передати, забрати – це все коштує грошей. Машину треба “годувати”, але я не братиму гроші на пальне з волонтерської допомоги. Адже в результаті в мене нічого не залишиться для бійців.

Торгівля формою

Наразі промо-кодів уже нема, і зараз розробляють якусь нову систему. А все тому, що так звані “волонтери” займалися бізнесом за промо-кодами. Дуже багато випадків, коли військова форма з’являється на ринках. Це говорить про те, що в когось починається бізнес. От, наприклад, був випадок, коли бійцям видали зимову форму в кінці лютого, та ще й більших, ніж потрібно, розмірів.. “Якщо хочете поміняти – йдіть на ринок, гривень 150 доплатите і матимете свій розмір”. Хіба це правильно?

Про тих, хто уникає служби в армії

Я розумію будь-яку позицію хлопців, крім аватарів. Але і тих, хто не хоче служити, я теж можу збагнути. Ситуація доволі таки неоднозначна. Наступ – це кров та втрати. Перемир’я – обстріли, і ті ж самі втрати. Якщо наші відступають – вороги захоплюють нову територію. Те, що хлопцям там морально важко, – так, але багато в чому винні самі командири. Адже коли є реальне перемир’я – солдат повинен бути чимось зайнятий: рити окопи, проводити навчальні стрільби… Та хай хоч хрестиком вишивають! Але в солдатів має бути якесь заняття, щоб не виникало думки: “Що робити? А давай вип’ємо!” Коли командир займає чимось своїх підлеглих – все в порядку. Грайте у футбол або баскетбол. Замовте у нас м’яч, і ми його вам обов’язково привеземо. От, наприклад, хлопці просять DVD. Хтось скаже: “Куди їм на фронт ще й DVD!”. Проте я впевнена, що краще нехай дивляться якісь хороші фільми, ніж не знатимуть, чим зайнятись.

Про зміни в собі та державі

Однозначно, я змінилася. Я не була на Революції гідності. В школі я займалася гандболом та академічним веслуванням. Багаторазова чемпіонка України та майстер спорту. Попри те, що на змаганнях я завжди виступала в національних кольорах і мене супроводжував Гімн України, я неодноразово говорила: “Що мені дала країна?”, “Який може бути патріотизм?”

Коли почалася анексія Криму, всередині мене щось перевернулось. У мене був дикий жах від того, що в мою країну лізе інша держава! Так, в мене багато родичів живе у Росії, бабуся, наприклад, звідти. Але всі вони стали мені байдужі. Вони всі проти України. Як так! Це моя країна, я в ній живу, я їжджу в український Крим. Це те ж саме, що хтось прийшов у твій дім, зайняв кімнату і сказав, що буде в ній жити. Я почала спілкуватися з кримськими татарами, вони тоді чергували біля військових частин, возили їжу бійцям. Саме тоді я зрозуміла, що потрібно починати з себе і не чекати, коли тобі хтось допоможе. Моє оточення змінилося на 90%. І мені дуже комфортно з ними.

Що ж стосується держави, то я ще під час Революції гідності говорила, що нічого не зміниться. Влада не постраждає, а просто втече, і загине велика кількість людей. Власне, так і сталося. За що я поважаю командира спецпризначенців Сергія Кривоноса – він залишився вірним собі. Йому часто пропонували піти в політику. Він би там добре виглядав. Не як красива картинка, а як розумна людина. Один з небагатьох, який є для мене авторитетом.

Одна невдача – не привід опускати руки

Якщо ти адекватна людина, то розумієш, що хлопцям на фронті в рази тяжче, ніж нам тут. Я можу прийти додому, прийняти ванну, бути в теплі та затишку, якщо мені холодно – я можу ввімкнути обігрівач, одягти теплу кофтину, випити гарячого чаю. А от бійці частенько знаходяться в жахливих умовах. Інколи помитися нема як. Тому навіть ножні душі замовляють. Ми часто зіштовхуємося з нерозумінням суспільства. Крім цього – переживаємо за воїнів, адже нічим допомогти не можемо. І тут найстрашніше – коли з ними нема зв’язку і ти знаєш, що їх якраз накривають вогнем. Так, нам тяжко, але їм в рази тяжче.

На війні не без втрат

На жаль, доводилося втрачати знайомих. За той час, що я допомагала у шпиталі, хлопці ставали рідними. Але найстрашніше те, що коли вони виліковуються, то знову йдуть на фронт. Деякі з них так і не повертаються. Гірше всього ти переживаєш втрату людини, яку знаєш. Цей біль не описати словами.

Цікаві ситуації, курйози

Надовго запам’яталася ситуація, коли мене підставили з промо-кодом. Знайомі вмовили не їхати на фронт і запевнили, що дадуть промо-код на доставку вантажу “Новою поштою”. І от приходжу на “Нову пошту”, весь вантаж, 115 кілограмів, завантажили на палету, і тут мені кажуть, що таких промокодів, як у мене, не буває. Я розумію, що “попадаю” на великі гроші, і до цих грошей я не готова.

І от, я вимушено відправляю посилку за рахунок отримувача. Виходжу з відділення, сварюся, штовхаю на ходу чоловіка, наступаю йому на ногу. Він: “Дівчино, чому ви сваритеся. Ось, відтоптали мені ногу”. Я вибачаюся. Запитує, чому я засмучена. “Ну як тут не розчаровуватися...” і розповідаю ситуацію. Він, у свою чергу: “А ви волонтер? Хочете, я оплачу посилку?”. Я відразу ж погодилася. Ми повертаємося у відділення, він оплачує. Запитую: “А що робити з речами, що лежать вдома? 170 кілограмів!”. Він запропонував подзвонити волонтерам у “Народний тил”. Зв’язуємося з Романом Синіциним, він дає мені новий промо-код, і таким чином, решту вантажу ми теж відправляємо бійцям.

Ще один цікавий випадок. Влітку, коли мені надіслали засоби від комарів, підвезли ще й фарбу для взуття “Саламандра”. Більше 600 тюбиків всієї палітри кольорів. Куди її дівати? Знайшла людину, якій вона потрібна. В результаті, продала всю фарбу по 10 грн за тюбик і вторгувала 6 тисяч гривень на потреби бійців.

Переконалася, що за час волонтерства робиш все те, що ніколи в житті не робив. А такі ситуації свідчать, що попри всі негаразди ти вірно ідеш своєю дорогою,

Ярослава Зоріна. “Крила України”.

Бути там, де важче, – теж жіноча справа

У свідомості кожного з нас жінка якнайменше асоціюється з визначенням "воїн" та "захисник". При всіх реаліях армійського буття минулих років та присутності в армійських лавах чималого відсотку осіб жіночої статі все ж аксіомою вважалось, що основний тягар та відповідальність за боєздатність несуть на собі усе ж чоловіки. Мати, кохана, дружина – такі звичні та притаманні прекрасній половині людства поняття споконвіку визначали сутність жінки…

Але російська агресія в Криму та розв'язана окупантами війна на сході України зламала всі стереотипи мислення відносно багатьох поглядів, у тому числі і призначення прекрасної й не такої вже і слабкої частини людства. І яскравим прикладом тому є доля звичайної на перший погляд жінки, але справжнього воїна та захисника, молодшого лейтенанта Наталії Драч.

Серед її чеснот та рис характеру важко визначити якісь унікальні здібності або якості. Відкрита, прямолінійна, комунікабельна, з притаманним їй від природи почуттям гумору – саме такою вона впадає в око при першому знайомстві. Хоча про себе розповідає з тією долею іронії, яка личить саме жінкам: мовляв, нічого у мені такого особливого немає, звичайнісінька біографія тощо… Але вже з цієї статичності можна робити певні висновки, що Наталія – людина все ж таки неординарна. Хоча б із того, що походить із сім'ї військовослужбовця, і всі складнощі та негаразди батьківського військового буття, а потім - і вибір професії пройшли і через її свідомість та світосприйняття. Хоча б, з того, що, у 1993 році одягнувши військовий однострій та звільнившись у запас у 2013 році, вона у числі перших у скрутний для країни час знову встала на захист Незалежності та суверенітету України, вступивши у квітні 2014 року добровольцем у 16-й батальйон територіальної оборони. Хоча б із того, що вона ані на мить не відокремлювала себе від проблем та складнощів переднього краю, які лягли на плечі її бойових побратимів. До січня нинішнього року молодший лейтенант Наталія Драч виконувала бойові завдання у складі тепер вже 16-го окремого мотопіхотного батальйону 92-ї бригади під командуванням підполковника Івана Петренка як офіцер-психолог. І ніякі спогади та світлини не передадуть сили її відчуттів у ті страшні години, коли земля стогнала від розривів ворожих снарядів та мін, коли вона наочно побачила буяння смерті та розрухи навкруги,коли через своє єство пропускала страждання мирних мешканців міст та селищ, де проходила лінія оборони підрозділів батальйону. Але за будь-яких обставин вона завжди залишалась втіленням мужності, витривалості, дисциплінованості в органічному поєднанні з жіночістю та тим внутрішнім світлом, яке підтримувало весь цей час її співслужбовців.

- Найважчим на передовій, як виявилось, було не очікування ворожих нападів, – згадуючи той час, розповідає Наталія, – а готовність витримати моральний та фізичний прес, який випав на долю вчорашніх студентів, фермерів, учителів. Непросто було спочатку сприймати роками так званих "старших братів" за звичайних окупантів. Але ця, так би мовити, "хвороба" пройшла одразу після того, як ми побачили, які реалії несуть так звані поборники "русского мира"на нашу землю. Зруйновані будівлі, зруйновані долі, розбрат на тлі псевдогасел про "народну владу", збагачення бандитських угруповань та масове знищення окупантами інфраструктури регіону – таке "визволення" принесла російська влада на схід України. І у цих умовах доводилось бути і солдатом, і миротворцем.

Певні складнощі бойового буття, у тому числі, і соціально-побутового характеру, теж не завжди сприяли високому морально-психологічному стану бійців. Але все ж розуміння того, що - якщо не ми, то хто ж? – усеж таки брало гору над проблемами, які спіткали не одних нас. Важливим у складних ситуаціях було дати зрозуміти чоловікам, що - я одна з них і розділяю їхні негаразди без рюмсань. І це діяло. Обов'язок завжди брав верх над емоціями, хоча й вони на війні потрібні, коли асоціюються з чимось добрим та чистим…Варто лише пригадати, коли хлопці вітали мене у грудні з днем народження живими трояндами та солодким застіллям, і навіть сьогодні стає тепліше на серці. Так, ми за любих обставин були воїнами, але залишались при цьому людьми. Тому я можу з упевненістю казати, що час перебування на передовій став для батальйону часом головного екзамену на громадянську зрілість та свідомість. А також на професіоналізм, людяність і справжній непоказний патріотизм. Адже, не маючи на перших порах повноцінного забезпечення, ми ділились останнім із місцевим населенням, надавали допомогу в облаштуванні житла, евакуації з небезпечних зон тощо. Навіть дотепер я підтримую тісний дружній зв'язок з жителькою Луганщини, багатодітною матір'ю, яка, незважаючи не смертельну небезпеку, надавала нам цінну інформацію, яка допомагала нам на "передку". Ще одним показовим фактом є те, що по закінченню строку мобілізації більше тридцяти бійців батальйону вирішили продовжити військову службу за контрактом. А найголовнішим є те, що підрозділ за час бойових дій не поніс жодних втрат, хоча географія його бойового шляху проходить по всій Луганській та більшій частині Донецької областей. Чи є у цьому моя заслуга, судити важко. Але ми не тільки виконали свій обов'язок, не тільки повернули матерям та дружинам їхніх синів та чоловіків, ми й надалі готові за першим поклином знову виконати наказ Батьківщини.

І це не просто слова. Адже по закінченню строку мобілізації Наталія Драч теж продовжила військову службу за фахом у 179-у навчально-тренувальному центрі військ зв'язку, являючи собою приклад самовідданості та незламного духу захисників Вітчизни усіх поколінь. При цьому залишаючись Берегинею, Матір'ю, Коханою, і просто чарівною Жінкою.

Володимир Лазарєв.
м.Полтава.
Фото з архіву Наталії Драч.

На бойовому посту – нарівні з чоловіками

Телефоніст зенітного ракетного дивізіону однієї з зенітних ракетних частин Повітряних Сил Збройних Сил України, що дислокується на Миколаївщині, старший солдат Оксана Обада головне жіноче свято зустрічає цього року вдома. Втім, не так давно, напередодні Нового, 2016-го року, вона лише повернулася із зони проведення антитерористичної операції, де перебувала протягом трьох місяців, із вересня по грудень.

Оксана Леонідівна народилася й виросла у селі Кам'яна Балка Первомайського району Миколаївської області. Десять років тому, у березні 2006-го, прийшла до Збройних Сил, уклавши контракт про проходження військової служби у частині зенітних ракетних військ. До речі, у березні цього року в Оксани два ювілеї – 10 років військової служби й… ну, рахуйте самі, адже жінці – завжди вісімнадцять!

Свого часу з дивізіону, яким командує підполковник Олексій Мараховський, дівчина була відряджена до управління полку, де й проходить службу дотепер. Старший солдат Оксана Обада є оператором автоматизованої системи управління "Дніпро". Втім, на буремний Донбас, до зони проведення АТО телефоніст поїхала зі своїм дивізіоном.

Протягом трьох місяців жінка робила зовсім нежіночу роботу – несла службу з охорони та оборони військового об'єкту.

– З дев'ятьох військовослужбовців-жінок, які були на ротації в підрозділі, семеро займалися тиловими питаннями – кухня, медичне забезпечення тощо, і лише дві, в тому числі – старший солдат військової служби за контрактом Оксана Обада - як і військовослужбовці-чоловіки виконувала бойове завдання – була патрульним на позиції бойового чергування підрозділу, – розповідає заступник командира зенітного ракетного дивізіону по роботі з особовим складом майор Станіслав Кучма. – Причому, виконувала нарівні з чоловіками!

Дивізіон дислокувався в одному з тоді ще секторів зони проведення антитерористичної операції у Донецькій області. Звичайно, з огляду на призначення – не на самій передовій, але й – не в глибокому тилу, тож пильність для патрульного була обов'язковою умовою належного виконання обов'язків. І патрульний старший солдат Оксана Обада жодного разу не підвела, яскравим підтвердженням чому є те, що вона неодноразово заохочувалася вищим командуванням. Від командування частини – грамотами, від начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України – відзнакою "Учасник АТО".

Олексій Тригуб. "Крила України".
Фото Миколи Поплавського.

Тренувалися офіцери штабу повітряного командування

У Повітряному командуванні "Захід" пройшли спільні штабні тренування з метою вдосконалення методичної майстерності та підвищення рівня індивідуальних знань та навичок посадових осіб органу управління. Як зазначив тимчасово виконуючий обов'язки командира Повітряного командування генерал-майор Олег Струцінський, під час тренувань основним завданням є підвищення рівня роботи керівного складу з питань прийняття правильних рішень в ускладненій обстановці.

– Якщо взяти досвід операцій, проведених в АТО, в будь-який момент часу може скластись складна ситуація, на яку потрібно негайно, але при цьому виважено реагувати. Подібні тренування і дають необхідні навички, – зазначив він.

Офіцери управління продемонстрували належний рівень вишколу. Необхідні документи були відпрацьовані з високою якістю та своєчасно.

Спільне штабне тренування стало черговим етапом підготовки посадових осіб до основних заходів оперативної підготовки у 2016 році.

Ірина Баранова. м.Львів.

ПЛАНИ

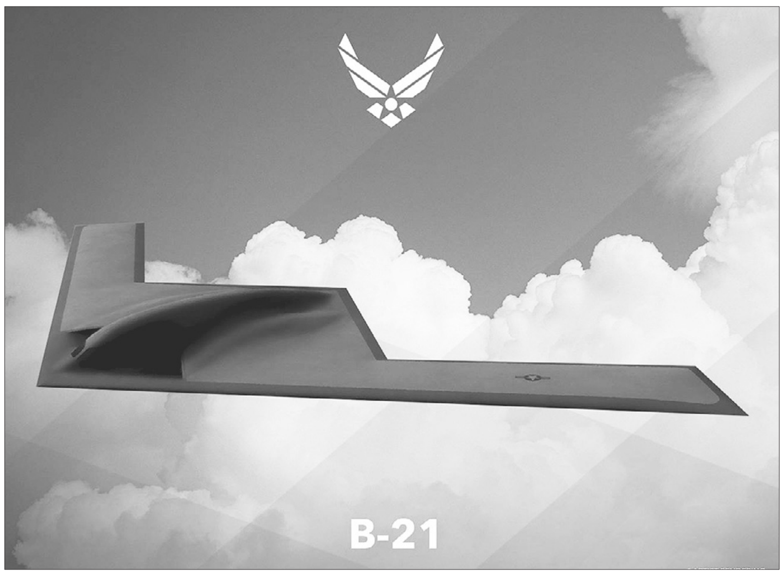
Для B-52 готують заміну

ВПС США планують провести чергову модернізацію стратегічних бомбардувальників B-52H. Літаку, термін служби якого перевалив за півстоліття, замінять застарілу бортову радіолокаційну станцію із механічним скануванням виробництва Northrop Grumman AN/APQ-166. Як повідомляє flightglobal.com, на проведення цих робіт планують витратити понад 500 млн дол.

Варто зазначити, що рішення стосовно заміни БРЛС ще не прийнято, та й зайвих коштів у бюджеті, вочевидь, немає. Відтак, військові планують провести ці роботи за рахунок діючої програми модернізації B-52. У разі схвалення Конгресом США подібного рішення, усі 76 літаків отримають нові радари.

Бомбардувальник, виробництво якого було припинено ще в 1962 році, вже мав би давно "піти у відставку", про що давно натякали представники ВПС. Однак найближчим часом цього не станеться. Після заміни БРЛС, яка не відповідає сучасним вимогам з напрацювання на відмову, B-52H продовжить службу у бойовому складі ВПС США. До якого року літаки стоятимуть на озброєнні, не повідомляється. Однак, судячи із того, що сам процес модернізації триватиме аж до 2022 року, льотне життя стратегічного бомбардувальника триватиме щонайменше до початку 30-х років.

А далі йому на заміну має прийти новий літак B-21, первісну концепцію дизайну якого представила міністр військово-повітряних сил США Дебора Лі Джеймс. Судячи з малюнка, B-21 буде дуже подібним до B-2 Spirit: та ж форма фюзеляжу –"літаюче крило", розміщення силових установок. І це не дивно, адже в рамках проведення тендера на розробку літака за програмою Long Range Strike Bomber (LRS-B) основною з вимог було використання вже існуючих технологій та таких, що перебувають на етапі вдосконалення. А це говорить про те, що американці не збираються вигадувати "новий велосипед", а підійти до процесу конструювання LRS-B максимально прагматично та заощадливо. Імені у майбутнього "стратега" поки що немає. Серед особового складу ВПС США саме із цього приводу проведуть конкурс, результати якого оголосять вже цієї осені.

Технічних подробиць про майбутній літак поки що не оголошують. Попередні технічні характеристики B-21 мають оголосити у квітні. Поки ж відомо, що бомбардувальник використовуватиметься лише із території Сполучених Штатів, і цього йому буде достатньо, аби знищувати цілі по всій земній кулі. Також він буде непомітним, здатним нести звичайні і ядерні озброєння і, можливо, використовуватиметься як у пілотованому, так і безпілотному варіанті.

У довгостроковій перспективі B-21 має замінити не лише B-52, а й бомбардувальники B-1, які планують вивести із бойового складу у сорокові роки. Загальну вартість розробки літака оцінюють у 21,4 млрд доларів. До цієї суми входить і будівництво дослідних зразків, перші тестування яких планують розпочати вже у середині 20-х років, та серійних літаків загальною кількістю 21 одиниця. ВПС США планують отримати від вісімдесяти до сотні таких бомбардувальників. За найоптимістичнішими прогнозами вартість одного серійного літака складе 550 мільйонів доларів у цінах 2010-го фінансового року.

ВИПРОБУВАННЯ

"Жнець" з довгим крилом

У компанії General Atomics Aeronautical Systems провели перший випробувальний політ модернізованого БЛА MQ-9 із подовженими крилом та хвостовим оперенням. Про це повідомляє asdnews.com. Політ відбувся у льотно-випробувальному комплексі компанії у Каліфорнії.

Модернізований апарат має більші запаси пального. Його розмах крила тепер складає 24,1 м. Цим розробники суттєво збільшили дальність і тривалість польоту, яка тепер складає понад сорок годин. Це на третину більше ніж у варіанта з коротким крилом. Крило розроблено за стандартом STANAG 4671 НАТО, виконано з сучасних композитних і клейових матеріалів, захищене від блискавок та може витримати зіткнення з птахом. Також нове крило обладнане системою, що перешкоджає намерзанню льоду.

ВІЙСЬКОВА ПРИСУТНІСТЬ

А-10 "Тандерболт" прибули до Болгарії

Минулого місяця штурмовики A-10C Thunderbolt 2 і багатоцільові літаки MC-130J Commando II ВПС США прибули до Болгарії і вже провели низку тренувальних польотів на місцевому військовому аеродромі у Пловдиві. Про це повідомляє офіційний веб-сайт Командування ВПС США у Європі. Штурмовики A-10 розгорнуті в Болгарії як частина заходів Сполучених Штатів, спрямованих на демонстрацію прихильності США щодо зміцнення безпеки і стабільності в Європі.

Варто зазначити, що транспортні MC-130J, які належать 67-й ескадрильї спеціальних операцій, прибули до Болгарії двома днями раніше. Екіпажі цієї ескадрильї спеціалізуються на перевезеннях вантажів та персоналу на непідготовлені майданчики, що дає можливість забезпечувати війська в безпосередній близькості від лінії збройного конфлікту.

Під час перших тренувальних польотів екіпажі штурмовиків відпрацьовували зліт та посадку з непідготовленої злітно-посадкової смуги аеродрому. Крім того, американський техперсонал навчався діяти спільно з відповідними службами забезпечення польотів ВПС Боргарії. А вже цього тижня союзники провели спільні навчання щодо проведення пошуково-рятувальної операції.

Канада не відмовиться від F-35

Уряд Канади має намір цієї весни провести чергову оплату, аби залишитися в складі міжнародного консорціуму винищувача F-35. Про це повідомляє видання The Globe and Mail.

Таке рішення прийнято, незважаючи на те, що новий ліберальний уряд країни в рамках проведення минулорічної передвиборчої кампанії виступав за відмову від придбання винищувачів цього типу через їх високу вартість. Прем'єр-міністр Джастін Трюдо заявляв, що у закупівлі F-35 більше немає сенсу, позаяк бойовий літак першого удару країні не потрібен. Тоді ліберали обіцяли спрямувати зекономлені кошти на додаткове фінансування військового флоту.

Минулого ж тижня прес-секретар Міноборони Канади Ешлі Леміра заявила, що країна таки внесе платіж в розмірі необхідних 32,9 млн дол США. Внесок дозволить країні залишитися в складі консорціуму і купувати F-35 зі знижкою у майбутньому. Варто зазначити, що щорічний внесок Канади за останні п'ять років складав від 21 до 48,5 млн дол США.

МІЛІТАРИЗАЦІЯ

Румунія посилиться додатковими F-16

У наступному році Румунія планує придбати ще 12 винищувачів F-16. Про це повідомляє видання Romania-Insider. У 2013 році ВПС країни вже закупили 12 літаків F-16, що стояли на озброєнні ВПС Португалії.

Видання зазначає, що цього разу винищувачі можливо купуватимуться в іншої країни-партнера по НАТО. Поки що Румунія здійснила запити до союзників, які мають на озброєнні F-16, стосовно можливості проведення таких закупівель.

Перші ж F-16, придбані в Португалії, прибудуть в країну у вересні. Вартість літаків склала 630 млн дол США. Усі вони будуть модернізовані за програмою F-16 block 20 Mid-Life Upgrade (MLU), починаючи з 2016 року. Винищувачі замінять застарілі бойові літаки МіГ-21, і тим самим сприятимуть пришвидшенню адаптації ВПС країни до стандартів НАТО.

МОДЕРНІЗАЦІЯ

Подвійна ефективність

Компанія Boeing пропонує варіант чергової модернізації винищувачів F-15C ВПС США за програмою F-15 2040C. Про це повідомляє видання janes.com. У Boeing переконують, що внаслідок виконання модернізації значно підвищиться бойовий потенціал літаків та зросте термін їх експлуатації.

Оновлення дадуть можливість вдвічі наростити кількість ракет класу "повітря-повітря" до рівня 16 одиниць. Також повідомляється, що оновлені F-15 зможуть стати доповненням до малопомітних винищувачів F-22 Raptor й виконувати спільні завдання. Фахівці компанії Boeing вважають, що з припиненням виробництва F-22 в 2011 році ВПС США в майбутньому можуть зіткнутися з нестачею потенціалу "повітря-повітря", і тому модернізація F-15C стала б логічним кроком для посилення бойових порядків "Раптора".

Сторінку підготував Сергій Клименко.

ПЕРСПЕКТИВИ

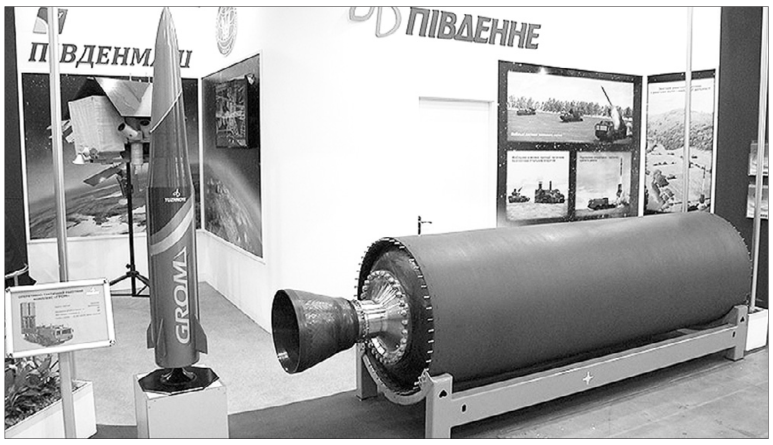
Пріоритетом для України є створення нових ракетних технологій

Пріоритетом для України є створення нових ракетних технологій – це нові двигуни, нові супутники, нові види ракет, і, звичайно, забезпечення інтересів держави в сфері нацбезпеки і оборони. Про це наголосив Голова Державного космічного агентства України Любомир Сабадош.

"У 2016 році, вперше за останні шість-сім років, незважаючи на складну ситуацію в країні, фінансування національної космічної програми в держбюджеті передбачено в повному обсязі від запланованого на поточний рік: в розмірі 223 млн грн, що в 4,5 рази більше, ніж в 2015 році", – відзначив він.

Найближчим часом буде створено вітчизняне угруповання супутників дистанційного зондування Землі "Січ", що передбачає створення та підготовку до запуску космічних апаратів і подальший розвиток наземної інфраструктури. Також розпочато підготовку до створення українського сегмента міжнародної системи використання даних аерокосмічного моніторингу, який в перспективі повинен стати частиною загального Європейського дослідницького простору в сфері ДЗЗ.

"В цьому році оборонні програми в нашому бюджеті складуть третину від загального фінансування, і їх фінансування передбачено зі спеціального фонду. Слід також зауважити, що ДКАУ не впливає на терміни завершення робіт за Держпрограми розвитку озброєнь на період до 2020 року", – уточнив Голова ДКА України.

Дніпропетровське ДП "КБ "Південне" почало розробку нового багатофункціонального ракетного комплексу (БФРК) ще в 2006 році. Проект нового БФРК для знищення цілей на землі, у воді і в повітрі, дальньої дії отримав умовну назву "Сапсан".

На сьогодні, за твердженням Любомира Сабадоша, роботи ведуться досить інтенсивно. Можна очікувати, що перші результати будуть вже найближчим часом, а Україна отримає власне сучасне високоточне озброєння неядерного стримування. Питання прийняття на озброєння і закупівлі нового ОТРК належить до компетенції військового відомства.

СПІВПРАЦЯ

Україна і Литва розширять співпрацю в космічній сфері

У Державному космічному агентстві України відбулось засідання українсько-литовської робочої групи з питань співробітництва в космічній сфері. Під час зустрічі сторони представили діяльність країн щодо освоєння космічного простору і обговорили перспективи розвитку двостороннього співробітництва в космічній сфері.

Директор литовського Агентства з питань науки, інновацій та технологій Казімерас Арлаускас зазначив, що запуск у 2014 році перших національних супутників "LituanicaSAT-1" і "LitSat-1" дав імпульс для розвитку і популяризації освоєння космічного простору в Литві, і сьогодні розвиток космічної діяльності є одним з державних пріоритетів країни. У тому ж році Литва отримала асоційоване членство в Європейському космічному агентстві.

"Нам особливо приємно, що американська ракета-носій "Antares", що вивела литовські сателіти на орбіту, розробляється за участю України", – зазначив представник литовської делегації.

Вітаючи учасників засідання, Голова ДКА Любомир Сабадош наголосив, що Україна відкрита до нових спільних проектів з мирного освоєння космосу, і висловив надію, що за результатами зустрічі сторони знайдуть ті проекти, які можуть бути цікаві для обох країн.

Під час переговорів сторони досягли домовленості про розширення існуючої двосторонньої українсько-польської робочої групи з питань співробітництва в космічній діяльності до тристоронньої українсько-польсько-литовської, а також проведення найближчим часом спільного засідання такої групи за участю представників зацікавлених організацій для формування пропозицій щодо спільних проектів.

Також литовська делегація відвідала КП СПБ "Арсенал" і Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут".

ФІНАНСУВАННЯ

Південна Корея цього року витратить на космічну програму $603 млн

Республіка Корея витратить на космічну програму у 2016 році 746,4 млрд вон ($603 млн). Про це повідомило Міністерство науки, інформаційно-комунікаційних технологій і наукового прогнозування.

Відзначається також, що протягом майбутніх трьох років 200 млрд вон ($160 млн) буде виділено на підготовку до запуску АМС до Місяця. "Трирічний проект стане першою фазою програми, кінцева мета якої – відправка до 2020 року апарата, який опуститься на природний супутник Землі", – зазначає міністерство. Місяцехід буде вести пошук рідкісних мінералів на поверхні Місяця, йдеться в заяві.

"Сьогодні космічні технології – це не просто спосіб продемонструвати світові рівень свого наукового і технологічного розвитку, але й, у першу чергу, спосіб забезпечити нові механізми економічного зростання", – підкреслює міністерство.

Відомство також повідомило про плани підписати з американським аерокосмічним агентством NASA угоду про технічне співробітництво. Крім того, оголошено про намір провести модернізацію космодрому "Наро" в провінції Чолла-Пукто.

ПЛАНИ

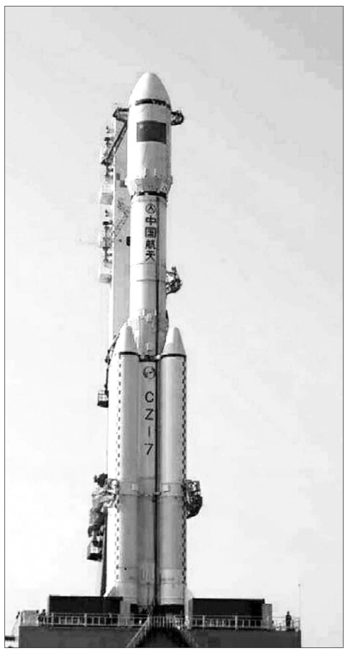
Китай планує запустити двох космонавтів

Офіційний представник китайської програми пілотованої космонавтики повідомив, що Китай планує з середини 2016 до першої половини 2017 року реалізувати програму створення другої космічної лабораторії в рамках реалізації програми пілотованих польотів. Зараз на орбіті в штатному режимі протягом чотирьох років функціонує космічна лабораторія "Тяньгун-1".

За його словами, поставлене завдання є важливим аспектом розвитку стратегії китайської пілотованої космонавтики, розрахованої на три етапи. В ході космічних польотів буде відпрацьована доставка вантажів на космічну лабораторію і заправка її паливом на орбіті, а також китайські космонавти здійснять політ середньої тривалості. Ці та інші ключові технології розробляються для створення і експлуатації постійних космічних станцій. Будуть також проведені науково-космічні експерименти і прикладні випробування.

У третьому кварталі 2016 року планують запуск космічної лабораторії "Тяньгун-2", а в четвертому – космічного корабля "Шеньчжоу-11" з двома космонавтами на борту з подальшим стикуванням з "Тяньгун-2". Після цього новим носієм "Чанчжен-7"(CZ-7) з нового космодрому Веньчан в провінції Хайнань буде запущений вантажний космічний корабель "Тяньчжоу-1"("Небесний ковчег"), який стикується з лабораторією "Тяньгун-2" для проведення випробувань дозаправлення на орбіті. Запуску "Тяньчжоу-1"буде передувати випробувальний пуск ракети-носія "Чанчжен-7", який планується на червень 2016 року.

Крім того, Китай має намір у 2020 році завершити роботу зі створення власної орбітальної космічної станції.

Підготував Віктор Гедз.

Российские беспилотные летательные аппараты

"Орлан-10"

"Орлан-10" – многофункциональный беспилотный комплекс, предназначенный для ведения наблюдения за протяженными и локальными объектами в труднодоступной местности, в том числе при проведении поисковых и ремонтных работ.

Возможности комплекса:

оперативная замена полезной нагрузки и состава бортового оборудования,

обеспечение видео– и фотосъемки в сочетании с регистрацией текущих параметров (координаты, высота, номер кадра),

использование в сложных метеоусловиях и с ограниченных площадок,

размещение контрольно-измерительной аппаратуры внутри консолей крыла,

наличие бортового генератора позволяет использовать активные нагрузки в течение всего полета,

использование одного БПЛА в качестве ретранслятора для остальных.

ТТХ

Взлетная масса: 14 кг
Масса полезной нагрузки: до 5 кг
Воздушная скорость: 90-150 км/ч
Макс. продолжительность полета: 16 ч
Макс. дальность применения комплекса: до 120 км от наземной станции управления (до 600 км в автономном режиме)
Макс. высота полета над уровнем моря: 5000м.

"Орлан-3М"

"Орлан-3М" – российский беспилотный летательный аппарат для проведения видеосъёмки.

БПЛА "Орлан-3М" предназначен для использования в качестве носителя при разработке авиационных комплексов для выполнения аэрофото– и видеосъемки панорамной и плановой, а также для других похожих задач.

Информационно-измерительная аппаратура и САУ АПС 2.2 обеспечивают видео– и фотосъемку в сочетании с регистрацией текущих параметров (координаты, высота, номер кадра и т.д.). На БПЛА устанавливаются фотокамера, видеокамера, тепловизор и гиростабилизированная телевизионная камера.

ТТХ

Взлетная масса: 7 кг;
Масса полезной нагрузки: до 1.8 кг;
Воздушная скорость: 70-150 км/ч;
Макс. продолжительность полета: 180 мин;
Макс. дальность применения комплекса: 100 км;
Максимальная высота полета: 7000 м.

"Воїни АТО сприймають світ чорно-білим", або на що розраховують бійці після війни

"Ну от, знову психолог прийшов... Знову почне випитувати, лізти в душу, робити з мене психа. Ну нормальний я, нормальний! Не чіпайте мене! Краще буду мовчати, казати, що в мене все добре і нічого мене не турбує. Все одно моїх проблем крім мене не вирішить ніхто..."
Саме так думає більшість воїнів, які побували на передовій. Саме так і поводяться, переконує психолог Наталія Клімова. Утім майже всі мають психологічні розлади. Якщо їм не допомогти, то проблеми лише зростатимуть, породжуватимуть нові. Військові, як і цивільні соромляться зізнатись стороннім людям у власних почуттях і переживаннях.

– Про психологію і посттравматичні синдроми написано безліч книжок і методичок, але не завжди поради діють. Формула "Ви маєте проблему, а я психолог, тож давайте поговоримо" – не працює майже ніколи. Жоден боєць не прийде до вас, не ляже на ліжко і не почне виливати душу. Коли я прийшла працювати в Ірпінський госпіталь, один боєць "Айдару" тікав від мене з криками: "Мене вже оглядав психіатр. Психолог не потрібен". Це типовий приклад ставлення до нас.

– Чому ж тоді військові потребують Вашої уваги?

– Воїни АТО сприймають світ чорно-білим. Для них все або чорне, тобто стовідсотково погане, або біле, себто однозначно хороше. А життя – не таке. Воно – різнобарвне. Щось може бути хорошим з одного погляду, і поганим – з іншого. На жаль, демобілізовані воїни живуть у чорно-білому світі. Як самі кажуть: "Ми змінились – стали ідіотами. Як далі жити?". Змінюються всі люди, але це не значить, що вони стають ідіотами. Всі люди, які переживають сильні стреси, змінюються. Наші сльози, страхи і переживання – це, насправді, добре. Ми – люди, і це нормально.

– Що хвилює бійців найбільше?

– Їх мало цікавлять якісь буденні проблеми, гроші. Часто переживають гіркоту втрати. Однак за кожною набутою на фронті проблемою насправді ховаються прості життєві речі. Ну, що у людини на першому місці? Хочеться бути потрібним, коханим, реалізувати себе, підвищувати самооцінку. Тому і у наших захисників хвилює щось просте. Найчастіше – взаємовідносини з дружиною, дітьми, батьками, старими друзями. Ниточку для розв'язання клубка проблем треба шукати у відносинах.

– Як саме?

– Мені завжди цікаво, яка у солдата родина, дружина, звідки він родом. Був у мене боєць Гриша з 72-ї бригади. Виявилося, він родом із Черкащини, де живе моя кума. На цю тему ми і розговорились, згодом потоваришували. Навіть на війні у бійців на першому місці – любов, почуття радості. На фронті вони прагнуть до чогось із мирного життя. Зараз, приміром, набувають популярності сторінки у соціальних мережах "АТО-шні знайомства".

– Воїни можуть брехати?

– Словами можуть, але очі ніколи не брешуть. Якщо йому цікава ваша тема, то в очах все одно спалахне вогник. Саме за такий вогник і варто хапатись, підтримувати тему.

– Як допомогти бійцям швидше соціалізуватись у мирному житті?

– Найкращі ліки – час і життєвий досвід. Він завжди підкаже, де краще промовчати, де залишити в спокої. Для того, щоб підійти і взяти за руку бійця, який переживає після стресу, не потрібен диплом психолога. Якщо людина плаче – не зупиняйте її. Кричить – нехай. Покажіть, що у цей момент ви поряд, ви його розумієте і підтримаєте. Вселіть надію, що все буде добре. Адже його поведінка абсолютно нормальна для такої ситуації. На вас працює час.

Був у мене випадок. Після поранення бійцю заборонили повертатись на фронт. Через це він депресував, бо мав багатий бойовий досвід, який може врятувати не одне життя. Я запропонувала йому вступити у школу молодших командирів на базі одного з добровольчих батальйонів. Він проігнорував раз, потім знову. Я не наполягала. Але після кількох розмов у нього з'явилась нова мета життя.

А ще – діти. Бійці постійно нарікають на владу, але готові віддати життя тільки за те, щоб їхні діти жили у мирі. Хочуть побачити, як вони мирно бавляться. Тому дитячі малюнки, слова вдячності, синьо-жовті браслети – це найкращі ліки для пораненої війною душі. Одному бійцю разом із подарунком до рук потрапив лист: "Здравствуй, мой второй папа. У меня нет родного отца. Спасибо тебе, что защищаешь меня..."Боєць плакав. А весь підрозділ по-доброму заздрив йому, що в нього з'явилась ще одна дитина.

– Що допомагає бійцям на фронті?

– Волонтери. Навіть не тим, що привозять якісь речі, а постійним спілкуванням і турботою.

Живе спілкування – базова потреба для кожної людини. Солдати хочуть розповідати про своє життя, свої проблеми. Так вони відволікаються від війни. А ще, на фронті воює багато талановитих солдатів. Гарно фотографують, пишуть вірші, прозу. Треба сприяти розвитку їхніх талантів. Це допоможе їм швидше повернутись до нормального життя.

– Як попередити стрес чи зменшити його наслідки?

– Секрет дуже банальний. Це гармонія в родині. Коли воїн знає, що дружина чекає його, підтримує – то йому не страшні жодні стреси. У нього не буде ніяких психологічних розладів, службу проходитиме легше. Був випадок. В одного воїна померли батьки, дружина покинула. Він рвався на фронт зі словами: "Хочу, щоб мене знайшла моя куля". Уявіть, до чого він готувався? За Україну треба жити, а не вмирати.

– Що бійці найбільше хочуть чути?

– Слова підтримки і вдячності. Вони мають усвідомлювати, що їхні подвиги залишаться у пам'яті. Іноді неймовірні дива творять прості слова "Дякую тобі". У людини відразу відкриваються очі, вона стає щирішою. Не соромтесь дякувати воїнам за те, що захищають нас, нашу країну, наш народ.

Ангеліка Ділай. м.Київ.

Загиблі друзі наказали жити за них

Після війни психологу Корпусу миру Френку П'юселіку важко вдавалось повернутись до мирного життя. Постійно звинувачував себе у тому, що вижив, а п'ять найкращих друзів – загинули. Тоді він уявив їх живими і спрогнозував, як би вони відповіли йому на його переживання. Вони б сказали: "Ти що - дурень? Тобі випав такий шанс! Живи, займайся сексом, пий пиво по п'ятницях, ходи на бейсбол. Ти повинен жити за нас п'ятьох!". Трюк допоміг воїну пережити біль утрати.

Российские беспилотные летательные аппараты

"Инспектор-101"

Инспектор-101 – российский сверхлёгкий беспилотный летательный аппарат дистанционного зондирования. Предназначен для ведения воздушной разведки, аэрофотосъёмки в стеснённом пространстве, в том числе в условиях городской застройки.

Целевая аппаратура включает в себя микросхемы передачи информации, а также неподвижную малогабаритную видеокамеру переднего или панорамного обзора.

Получение информации с беспилотного аппарата и выдача ему команд осуществляется через блок управления, реализованный на базе портативного персонального компьютера.

ТТХ

Максимальная взлётная масса: 0,25 кг
Время полёта: до 40 минут
Силовая установка: электродвигатель
Максимальная скорость: 72 км/ч
Боевой радиус: 1,5 км (1500 м)
Практический потолок: 500 м.

"Zlata 421-08M"

ZALA 421-08M – сверхмалый беспилотный летательный аппарат.

Предназначен для наблюдения, целеуказания, корректировки огня, оценки ущерба. Эффективен в проведении аэрофото– и видеосъемки на небольшом удалении. Производится ижевской компанией "ZALA AERO GROUP" под руководством Захарова А.В.

В ходе совместных крупномасштабных военных российско-белорусских учений "Щит Союза – 2011" применялось два ZALA 421-08.

29 июня 2014 года в ходе конфликта на востоке Украины украинские пограничники сбили ZALA 421-08M над лагерем Вооружённых Сил Украины.

Беспилотный летательный аппарат разработан по аэродинамической схеме "летающее крыло"и состоит из планера с системой автоматического управления автопилотом, органов управления и силовой установки, бортовой системы питания, системы посадки на парашюте и съемных блоков целевой нагрузки.

ТТХ

Радиус действия видео/радиоканала: 15 км/25 км
Продолжительность полета: 80 мин
Размах крыла БЛА: 810 мм
Макс. высота полета: 3600 м
Тип двигателя: электрический тянущий
Скорость: 65-120 км/ч
Максимальная взлетная масса: 2,5 кг
Навигация ИНС с коррекцией GPS/ГЛОНАСС, радиодальномер

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

7 – 13 березня

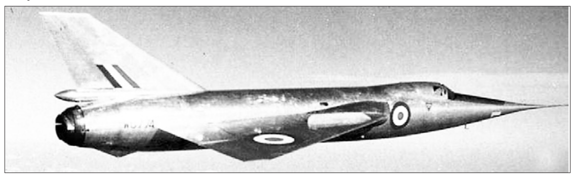
7 березня 1957 р. *перший політ здійснив пасажирський літак Ан-10 "Україна" з ТВД АІ-20К, льотчики-випробувачі Я.І.Верников і І.Є.Давидов. Літак міг перевозити 85-100 пасажирів на дальність до 6000 км.*

8 березня 1941 р. *відбувся перший політ зчіпки з 3-х літаків-буксирувальників Ме 110 і планера Ме 321.*

8 березня 1946 р. *вертоліт Bell 47 отримав в США сертифікат льотної придатності для цивільного застосування.*

9 березня 1961 р. *запущено четвертий безпілотний корабель-супутник з собакою Чорнушкою і манекеном людини. Чорнушка була успішно повернена на Землю.*

9 березня 1986 р. *автоматична міжпланетна станція "Вега-2" пройшла на мінімальній відстані 8045 км від ядра комети Галлея.*

10 березня 1956 р. *на експериментальному літаку F.D.2 встановлений рекорд швидкості на базі 15 км - 1821,39 км/год.*

11 березня 1941 р. *відбувся перший політ розвідувально-наглядового літака Dewoitine HD.731.01 з двигуном Bern 6D.*

11 березня 1945 р. *засновано 15 бригаду транспортної авіації (м.Бориспіль).*

12 березня 1951 р. *перший політ здійснив британський експериментальний літак Fairey Delta I (FD.1).*

13 березня 1781 р. *англійський астроном Вільям Гершель відкрив сьому планету Сонячної системи – Уран.*

ВІТАЄМО ІМЕНИННИКІВ

1 березня 1944 р. *народився військовий льотчик, начальник штабу ВПС ЗС України (1995-1998), старший науковий співробітник науково-дослідного відділу ЦОТД В.Я.Ляшенко.*

7 березня 1945 р. *народився військовий льотчик, заступник Міністра оборони – командувач Військово-Повітряних Сил України (1994-1999) В.М.Антонець.*

7 березня 1956 р. *народився заступник командувача ПС ЗС України з бойової підготовки та ВВНЗ – начальник бойової підготовки ПС ЗС України В.В.Сідаш.*

8 березня 1952 р. *народився заступник директора ДП "МіГремонт" Ф.П.Франчук.*

8 березня 1964 р. *народився начальник управління особового складу – заступник начальника штабу КПС ЗС України О.С.Лівіцький.*

13 березня 1964 р. *народився командир 38-го об'єднаного навчального центру (м.Васильків) В.А.Хлоп'ячий.*

Київська "сталева вірменка"

Десятки разів наша газета розповідала своїм читачам про видатного радянського та українського авіаконструктора Олега Антонова, його життєвий шлях та здобутки, якими ми так пишаємось. Але якось не випадала нагода розповісти про його дружину й найближчого помічника – першу жінку-авіаконструктора в СРСР Єлизавету Шахатуні, яка зробила вагомий внесок у будівництво літаків сімейства "Ан", прожила майже до 100 років і була похована після смерті у столиці України, в якій їй довелося жити й працювати понад шість десятиліть.

Отож, з нагоди Міжнародного жіночого дня представляємо увазі наших читачів розповідь про цю надзвичайну жінку, яка працювала над створенням кожного літака Антонова, починаючи "кукурузником" Ан-2 і закінчуючи велетнем Ан-124-100 "Руслан". Що ж стосується відновленого днями "Антея", про який ми писали у позаминулому номері газети, то свого часу головним успіхом відділу під керівництвом "сталевої вірменки" став точний розрахунок міцності літака, який при злітній вазі 250 тонн міг підняти вантаж вагою до 80 тонн та встановив 41 світовий рекорд.

Єлизавета Шахатуні народилася 22 грудня 1911 року в Єревані у сім'ї видатного вірменського політичного діяча Авета Шахатуняна. Залишившись без глави сім'ї, його вдова та дві доньки ледь зводили кінці з кінцями. Тоді на допомогу родичам прийшов дядько Єлизавети, який працював у Москві, в конструкторському бюро Туполєва. Саме спілкуючись з ним, дівчина загорілася ідеєю стати авіаційним інженером.

Найбільше в обраній професії молодий жінці подобалися розрахунки на міцність. У 1937-39 роках вона працювала на планерному заводі в Тушині, під Москвою, де і познайомилася зі своїм майбутнім чоловіком – вже тоді досить відомим авіаконструктором Олегом Антоновим.

Незадовго перед війною авіаконструктори Олег Антонов і Єлизавета Шахатуні побралися. Разом у роки війни вони працювали над десантним планером та "літаючим танком" – у цьому проекті Шахатуні, як і зазвичай, відповідала за розрахунки міцності: саме вона особисто розрахувала міцність крил і гусениць танка, що давало впевненість у тому, що вони не пошкодяться при посадці. Та цей проект було згорнуто, й Єлизавета Аветівна продовжила роботу над іншими темами свого талановитого чоловіка і керівника.

Коли після війни Олег Антонов був призначений головним конструктором проектного бюро у Новосибірській філії КБ Яковлєва, разом із ним, зрозуміло, переїхала й дружина. У проекті створення біплана СХА-1 (дослідний варіант Ан-2) роботу з розрахунку міцності виконувала традиційно вона й очолювання нею відділ.

Вже невдовзі КБ Антонова було раз і назавжди переведене до Києва, у якому подружжя прожило до кінця життя. А "сталевій вірменці", як почали називати жінку колеги, Бог відміряв чимало – майже століття!

У столиці України Єлизавета Шахатуні, вже професор та доктор технічних наук, виступала відповідальною за міцність і безпеку створюваних конструкторським бюро військово-транспортних та пасажирських літаків Ан-8, Ан-10, Ан-1, Ан-22 "Антей" та Ан-124. Також вона брала участь у створенні літаків Ан-14, Ан-24, Ан-26, Ан-30, Ан-32 та інших. Її безперечною заслугою є й винахід зварки-склеювання конструкції літака, в результаті чого термін його експлуатації збільшився до 45 тисяч годин.

Окрім конструкторської роботи, Єлизавета Аветівна Шахатуні викладала у Київському інституті інженерів цивільної авіації.

З життя "сталева вірменка" пішла 28 жовтня 2011 року, не доживши менше двох місяців до сторічного ювілею. Похована вона у Києві, на Берковецькому кладовищі.

У ювілей видатного льотчика

У перший день весни співробітники філії Національного військово-історичного музею України – музею Повітряних Сил Збройних Сил України провели заходи, присвячені 70-річчю від дня народження славетного українського льотчика, заслуженого льотчика-випробувача СРСР, заслуженого працівника транспорту України, майстра спорту міжнародного класу, заслуженого майстра спорту України, Героя України із орденом "Золота Зірка"№1 Олександра Галуненка.

Цього теплого, хоч і похмурого березневого ранку, до музею, що знаходиться на території Штабу Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, завітало близько півсотні студентів Вінницького транспортного коледжу на чолі зі своїми викладачами. Директор музей полковник запасу Володимир Дерновий розбив гостей на дві підгрупи. Одній із них він у приміщенні музею розповідав про життєвий шлях першого Героя України, демонструючи слайди про льотне життя асаювіляра, а для другої екскурсовод музею Наталія Чіпак проводила екскурсію музеєм під відкритим небом, де юнаки та дівчата мали змогу оглянути величезну експозицію бойових літаків, вертольотів, зенітних артилерійських, зенітних ракетних та ракетних комплексів, озброєння радіотехнічних військ, а також авіаційні засоби ураження. Із неприхованим інтересом молодь розглядала капсулу для приземлення космонавтів, відомий багатьом із історії стратегічний ракетний комплекс РСД-10 "Піонер", літаки часів холодної війни та кращі зразки радянського авіабудування пізнього періоду й інші експонати музею просто неба.

За півгодини студентські групи здійснили ротацію, і вже перша з них знайомилася зі зразками озброєння та військової техніки Повітряних Сил, а друга – з біографією видатного українського льотчика, який і у свої сімдесят не насолоджується заслуженим відпочинком, а продовжує трудитися на рідному підприємстві – адже сьогодні Олександр Васильович є радником Президента Державного підприємства "Антонов" та очолює експертну комісію з ідеології створення кабіни літака Ан-132.

Олексій Тригуб. "Крила України".
Фото автора.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
Віддруковано у ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Стрілецька, 105
тел: 067-587-02-96,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса: krula_ukr@i.ua

Головний редактор
М. ПОПЛАВСЬКИЙ
Заст. головного редактора: С. Клименко.
Відповідальний секретар: О.Олехнович.
Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Тир. 8450 Зам. № 162208.
Перший редактор Сергій Свенціцький

"Завтра я їду на війну"

Цей проникливий вірш начальник служби радіоелектронної боротьби відділу бойового забезпечення Повітряного командування "Захід" підполковник Роман Мохончук написав для коханої на передовій, перебуваючи у третій ротації зведеного загону Повітряних Сил. Там офіцер був бійцем із позивним "Моха". Про те, що чоловік знаходиться під Донецьким аеропортом, його дружина Валентина дізналася випадково – з новин...

"Завтра я їду на війну"

Пробач, кохана, я йду на війну,
Ти знати не будеш, я потім скажу.
Пробач мені, мамо, пішов на війну,
Щоб ворог не гнобив Вкраїну мою.
Я бачив, як квітнуть чорні жоржини.
На білому снігу в землі України.
Залізним дощем поливало нас небо.
Кохані, ми тут, ви знайте: так треба.
Мої побратими зі мною в боях.
Плече до плеча, відкидаючи страх.
Мене прикривають і словом, і тілом.
Кохані, ми тут, ми займаємось ділом
А діло одне – боронити державу.
Не дать розірвать на шмаття.
Щоб діти всміхались і небо щоб чисте,
Кохані, ми тут, ми за краще буття.

На Вільнюському книжковому ярмарку особлива увага – Україні

25 лютого у Литві всімнадцяте розпочався Міжнародний Вільнюський книжковий ярмарок. Цьогоріч Україну на спільному стенді представляли видавництва "Знання", "Марія", "Майстер книг", "Віват", "АССА", "Брайт Букс", "Фонтан казок", "Талант" і "Видавництво Старого Лева". В українській програмі на Вільнюському книжковому ярмарку відбулись зустрічі з письменниками, автограф-сесії, майстер-класи, кінопокази, а також дискусії за участі українських та литовських авторів, видавців, журналістів.

– Цього року у нас була дуже велика і цікава українська програма, що містила дискусії, майстер-класи, кінопокази і, власне, представлення книг, – розповіла Рута Неліне, один з організаторів дійства, відповідальна за українську частину програми.

Були на книжковому форумі й відомі письменники з України – Маріанна Кіяновська, Ірина Цілик, Андрій Курков, а також Сергій Лойко, фотокореспондент видання Los Angeles Times та автор книги "Аеропорт" про війну на Сході України. Візит українських письменників та видавців до Вільнюса відбувся за підтримки Литовського культурного інститут у межах проекту "Литва-Україна: Культурне партнерство 2016".

До речі, українську експозицію відвідала й президент Литви Даля Грібаускайте. Пані Грібаускайте також завітала і на спільний майстер-клас литовських режисерів, ілюстраторів й Творчої майстерні "Аграфка" (Романи Романишин та Андрія Лесіва), авторів вже відомих у світі видань "Зірки і макові зернята", "Війна, що змінила Рондо" та інших, що вийшли у "Видавництві Старого Лева".

– Україну на спільному стенді представляли багато видавництв, – говорить заступник головного редактора ВСЛ Катерина Міхаліцина. – Найактивнішим був зал №4, там було багато дітей, для яких ми організували майстер-класи. Школярі виготовляли вироби з берести й вітальні листівки. Загалом в ілюстраторському кутку дитячого залу зазвичай дуже гамірно й жваво, багато шкільних екскурсій. Цікаво, що найменші гості ярмарку ходили, тримаючись за мотузку, аби не загубитись у натовпі.

До 28 лютого включно гості ярмарку мали нагоду зустрітись з авторами, взяти участь у майстер-класах та долучитися до публічних дискусій з питань перекладу, ілюстрування, взаємин автор/читач тощо.

Ім'я · Епоха · Український автомат · Комаха-шкідник · Головний убір Папи Римського · Прізвище Лесі Українки · Пияк у зоні АТО · Кістковий пояс скелета · Чорна мазь для взуття · Гадальні карти · Зенітний ракетний комплекс · М'який, легкий метал · Кінний підрозділ римської армії · Закладка у книзі · Місто у Франції · Древня держава у Греції · Марка вертольота · Жіноча прикраса · Острів в Індонезії · Бог сонця у давніх єгиптян · Бобова культура · Український письменник · Старов. вогнепальна зброя · Добровільний помічник · Роман Є.Замятіна · Сушений абрикос · Древня назва Феодосії · Гральна карта · Британський письменник · Вид жіночої зачіски · Столиця європейської країни · Попередниця євро · Крадій · Велика хижа морська риба · Англійський мореплавець · Річка у Франції · Радянський важкий танк · Нота · Прізвище · Дрібна французька монета · Час, коли сіють · Болгарська актриса · Ім'я

Авіакомпанія Royal Brunei Airlines представила перший в історії 100% жіночий екіпаж дрімлайнерів 787.

